

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani,
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foale politică
Apare în fiecare Duminică.**Telefon Nr. 146.**

Adresă telegrafică: „Foaia Poporului”, Sibiu.

INSERATE:să primesc la **BIROUL ADMINISTRAȚIEI**
(Strada Măcelarilor Nr. 12).Un șir petiț prima-dată 14 bani, a doua-oraș
12 bani, a treia-oraș 10 bani.

Ardealul e în pericol!

Așa au început a striga în timpul din urmă Maghiarii șoviniști și câte porodițe cu perciuni, cari sunt prietini de cruce ai drăguților noștri de cărmuitori ai țării.

La auzul acestei știri se vor întreba cetitorii: Ei bine, d'apoi ce s'a întâmplat? Unde e pericolul? Noi, ceștia, cari trăim aici în Ardeal, nu vedem nimic așa lucru grozav, încât să putem zice, că ar fi în pericol această parte de țară!

Și ntr'adevăr, oamenii noștri, după socoteala lor cuminte, au toată dreptatea. Cu totul altă judecată au însă drăguții de grofi-trântori, cari stăpânesc cele multe hotărâ și ținuturi frumoase ale Ardealului. Iar în ceata grofilor scăpătați trebuie să mai numărăm și o seamă de deputați maghiari aleși prin cercuri ardelen. Oamenii aceștia știu, că în curând se vor face alegeri nouă pentru deputați. Simțesc deci lipsa a face gură de pe acum.

Dar ce zic acești oameni, cari trăiesc numai după munca și sudoarea noastră, a Românilor, cari în număr de milioane locuim pământul Ardealului?

Ei strigă, că Ardealul e în pericol din două părți. Unii deputați unguri, — cari se țin de cei mai cumânți și mai politicoși, — au început a striga în dietă și în delegațiunea ungară, că Ardealul ar fi în pericol, din cauză, că nu are întărituri militare destul de puternice de către România. Vezi Doamne, se tem șoviniștii, ca să nu sară cumva România asupra Ungariei. — Pe acești deputați i-a liniștit Tisa și cu ministrul de externe Berchtold spunându-le, că se nu vadă lucrurile atât de negre, deoarece nu se observă nici un pericol atât de mare.

S'au aflat însă alți scrințiți, cari strigă, că Ardealul ar fi în pericol din cauză, că pământul Maghiarilor ajunge tot mai mult în alte mâni străine, îndeosebi în mâinile Românilor. Aici gura cea mai mare o fac ceata grofilor înglodăți în datorii. Mulți dintre aceștia nu mai sunt în stare a-și plăti cametele, după datoriile de sute de mii, ce zac pe moșiile lor. În ani buni ei au luat arânzi mari, dar le-au prădat pe la petreceri, în cărți etc., ba au făcut și datorii nouă din greu.

Acum, de doi ani încoace, în părțile Ardealului am avut bucate slabe. Mulți arândăși nu și-au putut plăti arânzile, iar groful-trântor a putut cel mult să dea pe arândăș afară, dar bani tot n'a putut scoate dela el.

Banii în bancă încă s'au scumpit. Multe camete după împrumuturi s'au ridicat cu 3—4 procente sau și mai mult după sută.

Cu toate acestea, băncile au început a preținde înapoi plățirea din împrumuturi, decum să dea mai departe împrumuturi; la nime nu s'a mai dat bani în sumă mai mare, fiindcă nici chiar băncile n'au avut.

Aceste stări au adus pe mulți grofi la gândul, ca să vândă moșiile, pe deoparte ca să scape de datorii, iar pe de altă parte ca să ajungă iarăși la bani. Dar și aici s'au împedecat de greutate, în timpul din urmă nimenea nu cumpără moșii mari. Cunoaștem bănci, cărora li-s'au imbiat spre cumpărare o seamă de moșii, dar rar de tot au ajuns lucrurile la facerea târgului din cauza scumpetei de bani.

Dar atunci de ce strigă grofii, că pământul Ardealului e în pericol? Din cauză, ca să atragă atenția guvernului asupra lor! Guvernul să vină apoi și să le facă câte hatăruri: iertarea dării (deși partea cea mai mare din ei nu plătesc dare aproape de loc), să le dea grofilor ajutoare dela stat, iar acolo unde o moșie grofească ajunge la vânzare, statul să nu lase să o cumpere cumva un Român, ci să se cumpere de-adreptul din partea statului, care la rândul său s'o și plătească gras, prin ceeace groful-trântor a făcut un „gheșeft” numai ca acela!

Lucrurile nu merg însă așa ușor, fiindcă, — lipsind banii în țară, — nici chiar săculețul statului nu e cine știe cum de plin cu bani. De aceea s'a pornit alarma cu: Ardealul e în pericol! Ardealul e în pericol! Sai tu, cărmuire, și ne-ajută!

S'au pus deci trântorii cei scăpătați și au iscodit câte vorbe toate: că Românii în anii din urmă au cumpărat atâta și atâta pământ dela Maghiari; Românii își înmulțesc averea în pământ, iar a Maghiarilor scade mereu. De aceea trebuie să sară guvernul în ajutorul Maghiarilor, altcum Ardealul e pierdut!

Ce e însă drept din toate acestea? Atâta, că prin unele locuri, Români harnici de-ai noștri, au muncit în cinste și omenie, care pe unde a putut, iar cu cei vr'o doi creștari agonisiți și-au cumpărat și ei un petec de loc. Îndeosebi o seamă de tineri harnici, cari s'au dus la America, după ce au petrecut acolo câțiva ani, s'au întors iarăși înapoi, aducând cu ei și câte o sumu-liță frumoasă de bani. Cu acești bani unul și-a făcut o căscioară nouă, altul a cumpărat un loc, unul a început ceva negustorie, celalalt a cumpărat niște vite bune de prăsilă etc.

Iar în unele locuri s'a întâmplat, că Românii auzind cumcă groful cutare din vecinătatea lor își vinde moșia, — s'au înțeles cu toții la olaltă ca să o cumpere ei, apoi s'o parceleze (împartă) între ei, care după cât va voi să țină.

Cazuri de acestea sunt tare puține, deși noi am dori, ca dacă nu cu fiecare moșie grofească se poate întâmpla așa, atunci măcar tot pe a doua s'o ajungă soartea asta!

Stând însă acum și judecând în liniște, omul cu scaun la cap trebuie să se întrebe: Ei bine, cum poate fi asta pericol pentru partea unei țări, când oamenii aceia se străduiesc să înainteze și lucrează în cinste și omenie, iar nu să se târască a lene și să umble tot după benchetuiuri? Doar aceste semne de înaintare la un popor trebuie să imbucure pe ceice stau la conducerea țării!

Așa se și cugetă în alte țări; dar la noi în Ungaria șoviniștii Maghiari scot la iveală înaintarea Românilor ca un pericol pentru țară. (La auzul acestor vorbe, cine mai poate trage la îndoială, că: noi Românii suntem priviți ca cetățeni de-a doua mână, buni numai pentru a plăti dări grele și a umplea în caz de lipsă prăpăștiile Bosniei, pe când încolo să trăim tot în întunec, ca un fel de iobagi moderni pe lângă moșiile grofești.

Așa ceva nu se mai poate azi. Noi Românii pretindem să fim la fel considerați ca și ori care alt cetățean al Ungariei, fără deosebire de naționalitate. Guvernul trebuie să fie drept pentru toți fiii patriei. Nu pentru unii numai, iar pentru alții ciună! Cărmuirea să ajute și sprijinească pe toți ceice merită, fără a întreba, că de ce națiune se ține. **Numai atunci va putea fi pace în țara asta**, altcum nu vor plăti nimic o sută și-o mie de pacturi (învoeli), ce s'a încercă a se face vr'odată. Acestea li-le amintim din nou celorce azi se ocupă și consfătuiesc pentru încheierea păcii între Români și Maghiari. Noi tare ne îndoiim, că se va putea ajunge acest lucru în mod cinstit, tocmai în urma șovinismului maghiar amintit mai sus.

Șoviniștii maghiari nu vreau pace cu Românii, ci ar vrea să ne stârpească. Numai cât asta nu sunt în stare nici azi și nici în viitor în vecii vecilor.

Cât pentru lupta Maghiarilor în contra cumpărării de pământ a Românilor, credem că oamenii noștri se vor lămurii și mai mult asupra vorbeii înțelepte: Nimenea să nu-și vândă pământul la străin, ci din contră să cumpere, fiindcă pământul Ardealului e pământul nostru scump, pe care l'am apărut cu sângele nostru de aproape două mii de ani încoace. Noi Românii suntem cei mai vechi stăpâni ai Ardealului.

Iar voi, frați Români, cari în timpul din urmă a-ți agonisit ceva pământ și v'ați înmulțit moșia voastră, fiți mândri de munca cinstită ce a-ți dus-o!

Tot asemenea și voi, frați Români, cari sunteți peste țări și mări, — în depărtata

Americă, — când veți ceti aceste rânduri, dați-vă bine seama de ceea ce faceți: nu prăpădiți banii, ci îi adunați cât se poate mai bine; să nu vă ocupați de loc cu gândul să rămâneți pe acolo, ci cu banii agonisiți să veniți acasă, unde să vă cumpărați pământ și vite; apoi să începeți negustorii mici și alte afaceri cinstitute și aducătoare de câștig. Aici e neamul și pământul nostru iubit, la a cărui mărire și înflorire trebuie să lucrăm cu toții, în ciuda tuturor asupritorilor noștri, cari văd că steaua lor începe a li se întunece!

Desbaterile delegațiunei ungare.

Delegații unguri din opoziție atacă România. — Tot ei atacă și pe Tisa pentru consfătuirile de pace cu România din Ungaria. — Tisa răspunde, că încheierea unei păci cu România e de lipsă. — Pe cealaltă parte Tisa lasă a se înțelege, că va căuta a momi pe Români cu lucruri mărunte, ca „să se alipească de statul național ungar“.

Acum câteva săptămâni am scris despre deschiderea delegațiunilor. Tot atunci am spus, că sub delegațiuni este de a se înțelege o comisie (un sfat) mare, din care fac parte unii membri aleși în dieta Ungariei și a Austriei. Amândouă dietele trimit adecă un număr mai mare de deputați în aceste delegațiuni, unde se desbate și hotărăște asupra tuturor lucrurilor, pe cari le poartă Ungaria cu Austria la olaltă. Intre acestea sunt: susținerea armatei, politica externă (din afară) a monarhiei austro-ungare, vămurile etc. Dieta Ungariei trimite vr'o 60 de deputați la ședințele delegațiunilor. Aci apoi delegații unguri sau cei austriaci se mai împart și în alte subcomisii: una pentru politica externă, alta pentru cea a armatei etc. Toate afacerile le desbat întâi sub-comisiile acestea. După aceea de pildă subcomisiile ungare se întrunesc toate la olaltă, unde în ședință plenară (la care iau parte numai delegați trimiși de dieta Ungariei) desbat asupra rapoartelor, ce le prezintă sub-comisiile. Iar delegații austriaci fac același lucru în ședințele lor plenare.

Delegația ungară și-a început ședințele plenare Marți în 9 Decembrie n. în Viena (unde s'au întrunit anul acesta delegațiunile). Și bate mult la ochi, că la desbaterile asupra politicii externe a monarhiei, toți delegații unguri s'au ocupat de aproape cu ținuta politică a României, iar în legătură cu aceasta și cu stările politice ale Românilor din Ungaria. Același lucru s'a întâmplat și în ședințele delegațiunii austriace.

Prin aceasta s'a dovedit din nou, că starea politică a Românilor din Ungaria câștigă tot mai mare însemnătate, iar de ținuta politică și de viitorul României se vorbește azi în Europa întreagă. Urmarea este, că vaza Românismului crește mereu.

Mai la vale dăm unele amănunte dela aceste ședințe, cari au ținut de Marți (9 Dec. n.) până Sâmbătă (13 Dec. n.), când s'au amânat apoi pe Mercuri în săptămâna asta. Din cele spuse se va vedea cu câtă ură au vorbit unii delegați, contra României și a Românilor din Ungaria. De asemenea unii s'au năpustit asupra lui Tisa, fiindcă ar vrea să încheie pace cu România.

Karoli batjocorește România.

Acest conte cuminte și „politicos“ (care face parte din opoziția maghiară),

s'a apucat să cântărească prietenia statelor balcanice față cu Austro-Ungaria. El a început Mercuria trecută, în ședința delegației ungare, astfel: În urma politicii lui Berchtold Austro-Ungaria a pierdut toți prietenii din Balcani. Prietenia Turciei a fost pierdută, pentru că Austro-Ungaria n'a sprijinit-o din destul la începutul războiului balcanic. Serbia s'a înstrăinat din cauza afacerii consulului Prohaska, Bulgaria pentru că a fost îndemnată de Austro-Ungaria să înceapă al doilea războiu balcanic, Muntenegru pentru afacerea Scutarilor, Grecia din cauza orașului Cavala, iar România din cauza cererii de revizuire a păcii dela București (nu e numai aceasta înțeleptule conte! *Redacția Foi Pop.*)

A alergă după prietenii pierduți nu e potrivit cu vaza Monarhiei. A face curte României, — care nu e destul de lămurită față de Austro-ungaria, — nu însemnează a spori vaza Monarhiei. Asta cu atât mai puțin, fiindcă este știut, că România s'a bucurat de sprijinul Rusiei în tot cursul războiului. Față de Austro-Ungaria ținuta României nu poate fi decât dușmănoasă. După Turcia, — spune profesorul român Xenopol — ve veni rândul Austro-Ungariei. Naționalitățile din Austro-Ungaria așteaptă cu nerăbdare sosirea soldaților români și sârbi pe culmile Carpaților. Și fiindcă la spatele României stă Germania, monarhia austriacă trebuie să supoarte obrăznicile românești.

(Aceste cuvinte din urmă au trezit din amorțeală pe președintele delegației Lang, care a văzut că cele spuse de năbădăiosul Karoli e totuși prea mult. De aceea a dojenit puțin pe Karoli, care a trebuit să-și recunoască greșeala și și-a cerut scuze.)

A mai vorbit apoi delegatul Lukaci din partidul muncii. Acest delegat se bucură de încheierea păcii între Maghiari și Croați și dorește ca Tisa să ajungă a încheia o învoială de împăcare și cu România, în interesul păcii din lăuntrul țării...

Andrași îi strigă: Mulțumesc frumos!

Lukaci recunoaște, că între Români sunt și unii nemulțumiți, dar el speră că Tisa îi va desarmă și pe aceștia prin încheierea unei învoiei de pace. (Iată cum le iasă ghiarale și-și dau în petec: între Români sunt numai unii nemulțumiți, pe cari Lukaci are nădejde, că Tisa îi va desarmă prin încheierea păcii! La acestea noi răspundem: Tisa va putea desarmă pe Români, dacă va da poporului românesc drepturi egale cu ale celorlalți cetățeni ai țării, altcum nu se va ajunge nici odată la pace cum se cade. *Red. F. P.*)

O vorbire aspră cu privire la politica lui Berchtold a ținut contele Aponi, care s'a ocupat mai cu seamă cu ținuta Monarhiei față de România și rolul României în timpul războiului balcanic. La urmă s'a aruncat și asupra lui Tisa, din cauză că acesta chiar acum poartă consfătuiri cu România pentru încheierea unei păci. Pe scurt iată ce a spus hingherul naționalităților nemaghiare

Contele Aponi:

După declarațiile contelui Berchtold și ale prim-ministrului Tisa, iasă la iveală, că interesele României înainte de al doilea războiu balcanic au fost destul de bine apărute de Monarhie. (Așa zic ei! *Redacția F. P.*) Astă vară s'au prezentat însă la prim-ministrul român Maiorescu ministrul Franței și al Rusiei la București. Acești reprezentanți au dat prim-ministrului

Maiorescu asigurarea, că Rusia și Franța garantează împlinirea cererilor României la intrarea ei în Bulgaria.

Intrepunându-se Franța și Rusia pentru România, se poate vedea lămurit, că de aci încolo stările dintre România și Monarhia austro-ungară s'au răcit. — Ba după aceea a urmat un fel de răceală între Monarhie și toate statele balcanice, căci fiecare stat care s'a mărit a simțit că nu datorește Austro-Ungariei această mărire. Tot în același timp a urmat oarecare răcire între Monarhie și Tripla-Alianță (Germania și Italia).

A urmat apoi pacea dela București. Că Austro-Ungaria a fost pentru revizuirea acestei păci eu înțeleg, fiindcă e de deplâns felul cum s'a făcut această pace. (Da, da, e de deplâns pentru șoviniștii maghiari, cari visau o Bulgarie mare, ceea ce le-ar fi plăcut lor mult! *Redacția F. P.*) Dar n'a fost potrivit, ci din contră o mare greșală din partea Monarhiei, că s'a cerut revizuirea păcii înainte ca Austro-Ungaria să se fi informat ce zic la asta Germania și Italia. (Prin nechibzuirea aceasta Monarhia și-a dat arama pe față: s'a pus singură contra păcii dela București, ceea ce a contribuit și mai mult la răcirea legăturilor cu România. *Redacția.*)

În ce privește stările noastre cu România, pentru îmbunătățirea acestora — a zis mai departe faimosul Aponi — sunt gata să aduc și eu jertfe. Totuși nu trebuie să uităm, că suntem o mare putere, de aceea față de România trebuie să ne păstrăm demnitatea (adecă Aponi ar vrea ca România să fie agrăită mai cu piciorul de brâu, așa trufaș cum știu conții și trântorii maghiari. *Red.*) În delegațiuni a fost o adevărată întrecere pentru a câștiga bunăvoința României; mesajul român (vorbierea cu care Regele Carol a deschis dieta și senatul României) a fost însă cât se poate de rece pentru Monarhie. (Să vede, că așa merită Austro-Ungariei. *Red.*) Cercurile politice din România au aerul, că vor să nefacă cu sala să ne schimbăm politica față de naționalități, iar unele cercuri hotărâte din Austria se pare că sprijinesc aceste idei românești. (Vor fi sprijinind zău, fiindcă știu ele de ce! *Red.*) Ba vedem, că gazetele austriace cu trecere ca „Reichspost“ și „Oesterreichische Rundschau“ spun, că apropierea de România e cu neputință din cauza persecutării Românilor din Ungaria. (Așa și este, nobile conte! *Red.*)

Mai vedem apoi, că în Austria se lățește ideea, cumcă dualismul (legătura Austriei cu Ungaria) trebuie să se înlocuiască cu un stat al naționalităților (adecă formarea unei Austriei mari, în care toate națiunile să aibă drepturi egale: în părți locuite de Nemți vor stăpâni Nemții ca și până acum, în părțile locuite de Maghiari ei să se stăpânească, în părțile locuite de Români să se stăpânească și conducă ei pe ei, tot așa și Slovaci, Serbi etc. Iar toate aceste națiuni să stea sub casa domnitoare habsburgică, ca și până acum, având aceeași armată ca în trecut. Ideia aceasta, de care politicianilor Maghiari li-e frică ca dracului de tămăie, prinde tot mai mult. Se susține, că însuși moștenitorul de tron al Monarhiei, Francisc Ferdinand, nu e contra acestui plan. (Tot de această părere e și noul ministru austro-ungar la București, Czernin; de aci atâta ură și neliniște la Maghiari contra numirii lui la București. *Redacția Foi Pop.*)

Când astfel se plănuiesc lucrurile în

Austria, — a continuat Aponi, — e nepotrivit timpul ce s'a ales pentru împăcarea cu Croații (despre care am spus acum vr'o două săptămâni. *Red.*) Și apoi e *nemai auzit, că acum se pregătește împăcarea cu Românii în aceeași formă ca cu Croații.* Intre astfel de împrejurări cea mai mare greșală e să stai de vorbă cu fruntașii naționaliști. Aceasta însemnează **supunerea politică a Maghiarilor.**

În niște vremuri ca acestea, numirea contelui **Czernin** ca ministru la București pune vârf la toate. Această numire însemnează o înfrângere mare a maghiarismului. Nu vreau să înfrunt pe prim-ministrul Tisa pentru asta, fiindcă cred, că această numire i-a fost tot atât de neplăcută ca și mie, ba poate mai neplăcută, dar *n'a putut s'o împedecă.* Astfel vedem, că acolo, unde interesele noastre naționale (adecă ale Maghiarilor) pot fi și așa tare periclitate, a fost trimis un dușman al acestora. (Czernin e deci dușmanul Maghiarilor, dupăcum scriu și vorbesc chiar și ei).

Astfel a vorbit călăul de Aponi, care a adus barbara lege școlară. Din vorbirea lui se vede însă cât de color, că Maghiarimea își teme viitorul, care nu le va mai ajuta a băga peste olaltă toate naționalitățile nemaghiare din Ungaria în căzanul fără fund al maghiarizării.

Sfârșind Aponi, a vorbit un funcționar înalt din ministerul de externe, contele **Wickenburg**, care a luat apărarea lui Czernin contra atacurilor lui Aponi, zicând între altele, că Czernin nu va face altă politică, decât cea potrivită pentru Monarhie. După Wickenburg s'a ridicat

Prim-ministrul Tisa

care, la începutul vorbirii sale, încearcă să dea lămuriri, că nu politica Austro-Ungariei (dar cine? *Redacția F. P.*) ar fi avut de urmare răcirea legăturilor cu România. Trecând apoi asupra consfăturilor cu conducătorii naționaliști ai Românilor, Tisa zice între altele: Consfăturile de pace nu stau în nici o legătură cu stările politice din afară. Cetățenii nostri de limba română trebuie să se alipească de statul ungar. Această înțelegere este, fără îndoială și spre binele statului ungar, dar pentru concetățenii români încă este de lipsă. Eu cuget așa nu numai dela sfârșitul războiului balcanic, ci de mai înainte. Consfăturile de pace se urmează, nu însă cu un partid național, ci cu bărbați singuratici.

(Auzi aci! d'apoi acei bărbați singuratici nu sunt reprezentanții partidului național!? *Red.*) Acei bărbați pot avea o înfrîngere horitoare asupra păturilor largi ale poporului și astfel ar fi în stare să contribuie la aducerea păcii în Ungaria. Nici odată însă nu m'am sfiit să le spun acestor bărbați, că nu-i consider ca reprezentanți ai tuturor Românilor din Ungaria și că prin urmare nu pot recunoaște o organizație deosebită, care urmărește gânduri ascunse. (Ce însemnează aceste vorbe ale lui Tisa? Partidul național a fost și va fi totdeauna până când vor trăi Români pe aceste plaiuri. Iar gânduri ascunse n'a avut acest partid nici când, ci numai înaintarea și bunăstarea poporului nostru. *Redacția.*)

Consfăturile se urmează, dar n'au fost încheiate. Sper însă, că vor ajunge la un sfârșit multumitor. După încheierea consfăturilor voi publică un raport asupra desfășurării și a sfârșitului. Până atunci vă rog să aveți răbdare. Pot însă de pe acum asigura pe delegați (așa se numesc deputații aleși în comisiuni), că oricum s'ar sfârși consfăturile, statul național ungar nu va suferi nimic. (La auzul acestor cuvinte, delegații maghiari au început a aplaudă).

Contelui Aponi, — a zis Tisa mai departe, — îi bate la ochi, că tocmai în această vreme se urmează consfăturile, când în România se arată unele semne răuvoitoare nouă. Asta se poate că e așa în România, dar aceste semne nu sunt motive pentru întreruperea consfăturilor de pace, care e absolut de lipsă în interesul țării. —

Aceste sunt părțile mai de seamă din vorbirea lui Tisa, care, prin cele spuse recunoaște marea însemnătate a păcii între Români și Maghiari. Dar e curios lucru, că de teama unor șoviniști maghiari, Tisa nu recunoaște pe față, cumcă consfăturile le poartă cu conducătorii Românilor, *ca reprezentanți ai partidului național.*

Noi Românii nu vom putea primi însă altă pace, decât aceea, pe care o vor încheia cei mai cinștiți fruntași ai nostri și care pace **va aduce îmbunătățirea sorții poporului românesc întreg** din țara aceasta.

O vorbire scrintită a mai ținut în delegațiunea ungară deputatul jidov **Vázsonyi**, care deasemenea a atacat România, spunând câte prostii toate: că armata română îndată ce s'a întâlnit cu holera s'a întors din Bulgaria, că stările Românilor

din Ungaria n'ar fi mai rele ca ale Ungurilor (Ciangăilor) din România (poftim judecată jidovească! *Redacția*), că România nu arată recunoștință pentru sprijinul (?) dat de Austro-Ungaria, iar la urmă Jidovul Vazsonyi a început a lua (în delegațiunea ungară!) apărarea Jidovilor din România.

În ședința de Sâmbătă a vorbit din nou **Karoli**, care încă începe cu aceea, că România s'ar arăta nerecunoscătoare față de Austro-Ungaria, deși aceasta (?) a sprijinit-o la mărirea teritoriului. Intre altele a mai zis Karoli: (Am auzit, că înainte de izbucnirea celui de al doilea războiu balcanic, la granița româno-rusă se aflau adunate 1000 de vagoane, cu scopul ca la un moment dat să transpoarte trupe rusești pe câmpul de luptă.

Apoi tot Karoli a întrebat pe ministrul de externe Berchtold, că: are cunoștință că între România și Serbia s'ar fi făcut o alianță secretă, prin care cele două state se învoiesc să pună la cale o revoluție a fraților lor din Ungaria, îndată ce Austro-Ungaria ar fi atacată din afară? (Această știre a cetit-o contele cel cuminte în foaia jidano-maghiară „Pesti Hirlap“ din Budapesta. *Red. F. Pop.*)

Cât ce Karoli a isprăvit cu înșirarea acestor comedii, s'a sculat contele **Berchtold**, care a răspuns: N'am cunoștință despre nici un fel de alianță sau învoială, ce s'ar fi încheiat între România și Serbia, dar am puternice motive să cred că o astfel de alianță nici nu există. Imi pare foarte rău, că trebuie să ascult bănueli atât de neîntemeiate la adresa României. (Da, da, e foarte trist, că nobilii conți maghiari astfel vreau să prezinte politica României și ținuta noastră, a nemaghiarilor, cari locuim pe pământul Ungariei. *Redacția F. P.*)

A mai vorbit apoi delegatul **Racovski**, care a cerut lămuriri asupra stărilor dintre Austro-Ungaria și Rusia.

La aceasta contele **Berchtold** a răspuns, că în tot decursul războiului balcanic stările între Monarhie și Rusia au fost corecte (asta nu însemnează însă, că bune, pentru că atunci n'aveau nici un rost cheltuielile monarhiei de peste patru sute de milioane cu mobilizarea. *Redacția.*)

Cu acestea s'a încheiat ședința de Sâmbătă a delegațiunei ungare, iar ședința viitoare s'a anunțat pe Mercuri în 17 Decembrie n.

Gu paloșul.

95

Dovesta vitejască din vremea descălecatului Moldovei de Radu Rosetti.

(Urmare).

LI. (51).

Înainte cu Dumnezeu!

Îndată ce Paisie aprinse cetina îndesată, unsă cu păcură și aninată într'un ulm urieș, de asupra sihăstriei, se văzură strălucind trei focuri în șir, aprinse de asupra Humuleștilor. Nu trecuse ciasul și soseau, unul câte unul, țărani din Humulești, din Grumăzești, din Blebea și mărginași din Târgul-Neamțului. Toți aveau arme: baltege, măciuci, ghioace năstrujite, sulii și paloșe. Mulți din ei purtau coifuri de oțel și cămeși de zale, alții aveau, peste cămeși, mintene cu căptușală de cânepă, groasă de două degete. Vre-o douăzeci din ei, oameni mai de seamă, intrară în sihă-

strie, iar ceilalți, după ce vorbiră câte un cuvânt cu Paisie care sta la poartă, se făcură nevăzuți prin tufe. Totul se petrecea în cea mai desăvârșită tăcere.

Oamenii care intrase în sihăstrie rămăneau în chilia cea mare, în care întrai deadreptul când pășeau peste pragul ușii. Părintele se află cu Ștefan în chilia care fusese a lui Paisie și unde seședea acumă kneazul; oamenii vorbeau între dâșii cu glas supus. Se vede că Paisie ținea socoteală de cei sosiți căci, după câtăva vreme, intră în sihăstrie și merse de bătut la ușa chiliei unde se află Părintele. Ușa se deschise și Isaia apărut pe prag, având după dâșul pe Ștefan, îmbrăcat în zale și în platoșe de oțel, cu coiful în cap și cu paloșul la brâu.

— Bună seară, oameni buni, zise Isaia celor de față care se descoperiră și se închinară înaintea lui. După semnul ce vi l'am dat ați priceput că v'am chemat la luptă hotărâtoare. Împrejurări neașteptate mă fac să vă adun mai curând decât cre-

deam pentru că să ne ajutați să punem în astă noapte mâna pe Cetate.

Oamenii, uimiți, se uită unul la altul. Mișcarea lor nu scăpă Părintelui care urmă:

— Da, să punem mâna pe Cetate. Am să vă dovedesc îndată că lucrul este mult mai ușor decât se pare. Dar, mai înainte de toate, trebuie să vă dau o veste care are să vă mähhească. Păunașul Codrilor este în puterea vrăjmașilor, el este închis în temnița Cetății.

La auzul acestei vști neașteptate mișcarea fu mare, cu toții strigară:

— Să mergem să-l scoatem! Să nu-l lăsăm! Suntem gata la orice pentru al scăpa.

— Vom merge și-l vom scoate, urmă Părintele, vă mulțănesc pentru buna voință ce i-o arătați. Dar în Cetate nu este numai Păunașul Codrilor, este și neomul de Balc. Punând mâna pe Cetate, punem mâna și pe vrăjmașul nostru cel mai vajnic și cel mai primejdios.

Meseriaşii români.

În numerii 47 şi 48 ai „Foi Poporului” s-au publicat doi articoli, în cari dl profesor M. Străjanu se ocupă cu munca, ce se aduce pentru întărirea clasei noastre a meseriaşilor şi a ţărănimii. Dl profesor scoate la iveală în prima linie activitatea frumoasă dela Reuniunea meseriaşilor din Sibiu şi dela Reuniunea agricolă din comitatul Sibiului, cari ar putea servi multora de pildă.

Aceşti articoli — după cum suntem informaţi — au aflat un viu răsunet în multe părţi. O persoană, care urmăreşte de aproape şi cunoaşte toate mişcările noastre, ne trimite un articol, unde se ocupă îndeosebi cu afacerea meseriaşilor noştri. Dăm loc cu plăcere şi acestui articol, cu atât mai mult, că dl autor e o persoană care prin cele scrise ţânţeşte strângerea legăturilor între clasa domnească şi a meseriaşilor, iar nu depărtarea una de alta a acestor două clase, ceea ce foarte uşor se poate întâmpla, în urma ţinutei unor domni de-ai noştri, cari — în viaţa practică — încep a se uita peste umăr la meseriaşi.

Din cauza aceasta credem, că articolul de mai jos va contribui la o lămurire tot mai bună asupra stărilor clasei noastre de mijloc, dela care atârnă în mare parte viitorul şi tăria neamului nostru. Observăm, că cu această chestie ne vom ocupa şi noi mai deaproape la timpul potrivit. De astădată dăm loc articolului dlui Cînel, sub care nume scrie un domn de-ai noştri cu adevărată inimă pentru tot ce-i românesc. Iată ce zice Domniasa:

Ne cade tare bine, când vedem că un om ca dl profesor M. Străjanu, vine şi ne atrage luarea aminte asupra societăţilor noastre culturale şi economice. În deosebi, laudă activitatea reuniunilor noastre economice şi scoate la iveală vrednicia celor ce se trudesesc pentru ajungerea scopurilor, ce le urmăresc aceste reuniuni.

Nu se va afla între noi Român cinstit şi binevoitor al neamului nostru, care să nu recunoască de adevăruri scrisele dlui M. Străjanu şi să nu-i fie mulţumitor, pentru binevoitoarea apreciere a nizuinelor noastre de înaintare şi a meritelor, ce le are la activul său, prezidentul „Reuniunii socalilor români din Sibiu”, dl V. Tordăşianu.

— Poronceşte, Părinte, şi te vom ascultă orbăşte căci ți-am jurat ascultare, zise atunci Andrei Creangă din Humuleşti, un ţaran voinic, de vre-o cincizeci de ani, cu plete şi musteţi cărunte şi cu doi ochi negri, cumiţi şi hotărâţi.

— Vom scoate pe Păunaşul Codrilor din închisoare cu toată înălţimea zidurilor Cetăţii, zise altul, un om lung cât o prăjină, slab ca un ţâr, spân la faţă şi cu plete bălăi deschise, aproape galbene.

— În Cetate se află douăzeci şi şase de Nemţi şi doi Crijaţi, treizeci de slujitori unguri de ai Voevodului cu Voevodul şi cu un hotnog, solul Voevodului Ardealului cu zece slujitori şi straja din sate, alcătuită ca de obicei, din cincizeci de Români de ai noştri. Vra să zică că veţi avea de luptat cu cincizeci şi şase de oameni peste tot, şi voi veţi fi peste două sute cincizeci, căci străjării din sate ne vor da, fără îndoială, ajutor.

— Frate-meu, Ion, este mai mare peste dânsii, zise Creangă, sunt numai săteni

Recunoaştem munca istovitoare de puteri şi ne pune în uimire râvna cu care lucrează acest vrednic bărbat al neamului nostru, ca să ridice ţărăimea şi pe meseriaşii români, pe o treaptă mai înaltă de cultură şi bunăstare. Deasemenea recunoaştem stăruinţa neobosită a dlui profesor G. Precup din Blaj; precum şi a celorlalţi puţini, — de tot puţini, — conducători şi sprijinitori ai reuniunilor noastre de meseriaşi.

Numărul acestor vrednici bărbaţi e cu mult prea mic, ca ei singuri să poată încheia la un loc, o clasă de meseriaşi, care să corespundă întru toate, aşa cum cei mulţi o doresc. A recunoaşte lipsa şi a dori să avem ceva şi mai bun, e uşor, cu atâtă însă, n'am făcut nimic. La înfăptuirea unei astfel de lucrări, se cer puteri unite, muncă obositoare şi lăpădare de sine.

Am săvârşi un păcat strigător la ceriu, dacă n'am recunoaşte vrednicia bărbaţilor, cari aveau muncesc la înfăptuirea măreţelor gândiri ale poporului român. Dar, tot aşa de mult vom păcătu, dacă în viitor, nu vom înfieră comoditatea şi nepăsarea celor ce nu arată nici un interes vădit, pentru deşteptarea şi înstărirea fraţilor lor mai mici.

„Ne lipseşte clasa mijlocie, n'avem meseriaşi destul de pregătiţi şi destul de pricepuţi în branşele lor. Ucenicii sunt recrutaţi din familiile cele mai de rând, băeţi săraci şi fără nici o pregătire. Cu astfel de oameni nu se pot face cuceriri! Nu se pot lua redute. ...!”

Plângerile, sau mai bine zis imputările acestea, să fie oare adevărate? Şi dacă da, cine poartă vina? Învăţaţii cei mulţi, ca şi meseriaşii, sunt fii de ţărani. În multe cazuri, chiar şi înrudiţi între olaltă. Împrejurările i-a ajutat pe unii, să se ridice cu o treaptă mai sus. De aci însă, nu urmează ca ei să nu se mai uite la fraţii lor cari sunt cu o treaptă mai jos. Şi nu e cu cale, ca aceşti fraţi mai mari, să nu se coboare cu o treaptă mai jos şi cu dragoste frăţească să lumineze mintea şi să îndrepte paşii fraţilor lor mai mici. „Mulţi chemaţi, dar puţini aleşi”.

Ne-ar plăcea să avem o clasă de meseriaşi, cât mai încheagată şi puternică, care să fie răspândită prin toate oraşele şi satele. Noi însă, comozi cum suntem să nu ostenim cu nimic la înfăptuirea ei. „Reu-

dela noi, rude şi prieteni, toţi oameni prietnici nouă. Cum ne vor zări de pe ziduri se vor da în partea noastră.

— Ar fi deci ruşine, urmă Părintele, dacă în asemenea împrejurări, n'ar fâlfaî mâne steagul nostru pe turnul cel mare al Cetăţii. Mai ales că nouă, zidirile cele înalte nu ne vor putea pune nici o piedecă, căci am de gând să vă duc pe sub pământ.

— Vei fi dat de vr'o chioarcă ducând la Cetate, zise Creangă cu bucurie; bunicul meu, Dumnezeu să-l ierte, spunea că l'au făcut Crijaţii să lucreze la acea chioarcă cu alţi oameni din satul nostru, dar nu-şi putuse da samă nici de unde pornea nici unde se sfârşia, că-i duceau la lucru noaptea şi cu ochii legaţi.

— Ai ghicit Andrei, zise călugărul, am dat de un drum sub pământ şi printr'însul intra-vom în Cetate. Dar miezul nopţii nu mai este departe şi, până ce vom ajunge la Cetate, avem de lucru; afară aşteaptă tovarăşii noştri, mergeţi la ei şi le împărtaşii cele ce vi le-am zis. Băgaţi de samă

reuniunea socalilor români” din Sibiu, a luat fiinţă acum 43 de ani şi numai în aceşti 13 ani din urmă a dat semne de o adevărată viaţă, dezvoltând o activitate dintre cele mai mănoase.

Cu ajutorul pălăriei „Dumnezeu vede”, reuniunea a ajuns în stăpânirea unei case, care preţueşte zeci de mii şi dispune de mai multe fonduri adunate cu filerii.

Seratele literare şi reprezentaţiile teatrale sunt pentru meseriaşi o adevărată şcoală. Aceia ce nu le-a fost dat să-şi însuşiască în anii copilăriei, îşi însuşesc acum cu ajutorul seratelor şi al reprezentaţiilor teatrale şi încă în mare măsură. Aci li se luminează mintea şi li se cultivă inima.

Corul bisericesc, compus din meseriaşi şi condus de harnicul învăţător Candid Popa, umple un gol, care adeseori ar fi simţit, mai cu samă în timpul verii.

Meseriaşi, poate mai mult ca alţii, au şi ei lipsă de recreaţie. Convenirile sociale aranjate de ei, îi face să uite greul zilelor de peste săptămână şi le întăreşte credinţa într'un viitor mai bun. Sunt oameni şi ei şi ca oameni au şi ei lipsă de societate. La convenirile şi reprezentaţiile culturale, noi ne arătăm numai ca corbi; cei albi şi puţin ne interesăm de strădania lor. În loc de a le da tot sprijinul moral şi material, bagatelizăm frumoasele lor nizuine şi munca lor culturală nu o aflăm de îndreptăţită. În felul acesta, credem noi, că am aflat nod în papură şi subtragerea dela împlinirea datorinţelor, ne este motivată. Adevărul este, că păcătuim în potriva celor mai mari interese ale neamului nostru.

Dacă n'am fi ameţiţi de înălţimea la care am ajuns, ca fii de ţărani, făcând saltul mortal peste clasa, care ţine echilibrul între învăţaţi şi neînvăţaţi, n'am pune lumina noastră sub obroc, am lăsa-o să lumineze tuturor şi nu ne-am sfii a stă de vorbă cu fraţii mai mici, cu ucenicii dela meserii. Am căuta să ne întâlnim cu ei, cât mai des, i-am îmbărbăta, le-am îndulci amarul şi le-am da nădejdi de mai bine. Aflându-le păsurile, am căutat să le vindecăm. Am căutat să-i ferim de însoţirile şi năravurile cele rele, i-am apropiat de noi şi am face din ei oameni folositori societăţii şi neamului din care facem parte.

Alcoolismul, luxul şi jocul de cărţi ne duc la ruină şi ne îngroapă de vii. Ne ră-

să nu se facă şgomot. După ce fiecare din ei va cunoaşte pentru ce este chemat, vă veţi întoarce aice.

Oamenii ieşiră şi se împrăştiară prin tufe. Paisie, în urma unei poronci a călugărului, ieşi afară şi în curând se întoarse aducând patru cazmale.

— Iţi vei lua uneltele şi vei veni cu noi, mai zise Isaia ucenicului, care ieşi iarăşi pentru a se întoarce cu un feliu de gîntă de piele.

— Unde sunt scările şi luminile mai întrebă călugărul.

Ucenicul scoase de sub patul călugărului o grămadă de opaiţi şi de facile de coajă de mesteacăn precum şi o legătură mare de frânghii.

— Andrei Creangă cu zece oameni va rămâne ca să păzească şihăstria, zise călugărul.

— Cum, tocmai pe mine mă lăsaţi? zise Andrei supărat.

— Te las pe Dumneata aice, fiindcă în nime n'am atâta nădejde: te ştiu tot atât

pesc avutul, ne ruinează sănătatea și ne tâmpește mintea. Meseriașii, ca și alții, sunt și ei cuprinși în mrejele acestor dușmani de moarte. La orașe ca și la sate, răul ia întinderi tot mai mari și noi nu căutam ai pune stavilă. Se pare că ne temem de o lucrare mai temeinică, da, ne temem; fiindcă noi înșine nu premergem cu exemple, pe cari să ne răzimăm sfaturile și povețele ce ar trebui să le dăm.

În împrejurările actuale, meseriașilor români li se dă puțină atențiune și nu sunt destul de luați în seamă. Ei n'au intrare în familiile mai bune și de aceia îi vedem încheind căsătorii, de cele mai multe ori, nepotrivite pentru ei. Acestea îi ruinează apoi pe cei mai mulți. Căsătoriile cu femei străine, îi înstrăinează de neam și cele cu femei române, cari nici cum nu sunt pregătite pentru această clasă, îi aduce pe cei mai mulți la sapă de lemn.

Ca să ajungem cât mai îngrabă la o clasă de meseriași așa cum o dorim, va trebui ca să venim și noi în ajutorul actualilor conducători ai reușirilor de meseriași și cu puteri unite, să înfăptuim marea clădire, care să fie o stâncă puternică a neamului nostru.

La împărțirea ajutoarelor ce se dau meseriașilor, să fim cât mai drepti și să controlăm, întrucât ajutoarele se folosesc spre scopurile ce au fost date;

să înființăm stipendii pentru tinerii aveau destoinici, pe cari să-i trimitem în străinătate;

să ne îngrijim cu tot dinadinsul, pentru creșterea fiitoarelor soții de meseriași, eco-noame bune, fără spoeli și fără pretenții de cocoane;

să căutăm mijloace pentru înființarea unei mese pe sama ucenicilor și să ne îngrijim de o catehizare cât mai temeinică;

să cumpărăm numai dela meseriași și neguțătorii români, ca să le dăm puțină de a putea concura cu străinii. În schimb însă, să-i îndatorăm a ne servi cât mai cinstit și la termin; cari lucruri, și noi să le avem în vedere când e vorba de plată;

să ne coborâm cât mai des în mijlocul lor, să-i luminăm și să-i povățuim cu adevărată dragoste frățască.

Astfel lucrând, le vom câștiga încrederea, îi vom scoate din ghiarele socialismului și-i vom ridica la locul ce li se cuvine. Numai astfel lucrând, vom putea zice, că ne-am împlinit datoria față de neamul din care facem parte.

Altcum nu.

Cinel.

Dela clubul municipal român din comitatul Sibiiului.

La invitațiile trimise sub cuvertă tuturor membrilor români, — aceștia s'au întrunit Luni la 2/15 Decembrie în localul casinei române din Sibiiu. Au luat parte aproape toți membrii viriliști și aleși pentru adunarea comitatului nostru.

Biroul ales acum trei ani și-a dat mulțumita, dar după o scurtă înțelegere au fost realeși unanim foștii membrii: dl asesor consistorial *Nicolae Ivan* ca președinte, dl avocat *Dr. Vasile Preda* ca vice-președinte, iar dl *Dr. Lucian Borgia* ca secretar.

După aceea s'au făcut candidările în comisiunile municipale — la locurile lăsate pentru noi — și anume:

1. In comisiunea administrativă: *Nicolae Ivan*.
2. In comitetul permanent: *Ioan A. de Preda*, *Dr. Vasile Preda*, *Nicolae Ivan* și *Dr. Lucian Borgia*.
3. In comitetul central electoral: *Dr. Lucian Borgia*, *Nicolae Hențiu*, *Stefan Stroia* și *Dr. Ioan Fruma*.
4. In comisiunea verificatoare: *Dr. Octavian Russu*.
5. Comisiunea căilor ferate: *Ioan A. de Preda*.
6. Comisiunea de reclame: *Ioan A. de Preda*.
7. Comisiunea pentru educația popoului: *Mateiu Voileanu* și *Nicolae Togan*.
8. Comisiunea economică: *Profesorul Demetriu Comșa*, *Ioan A. de Preda* și *Dumitru Vulcu*.
9. Comisia sanitară: *Dr. Ilie Beu*, *Dr. Nicolae Comșa*, *Dr. Atanasie Moga* și *Dr. Traian Petrescu*.
10. Comisia pentru asentări: *Dr. Ilie Beu*.

Candidările în comisiuni s'au făcut așa, după ce dl director al „Albinei” *Parteniu Cosma*, fost membru în comitetul administrativ și în comisia de reclame, a declarat, că fiind prea ocupat în afaceri împreunate cu oficiul său, nu mai poate reflecta la mandatul și în comisiile municipale. Clubul a luat la cunoștință declarația dlui *Cosma*, exprimându-i mulțumită și recunoștință pentru prețioasele sale servicii aduse până acum cauzelor românești în adunările comitatului.

S'a luat apoi act despre rezultatul alegerilor municipale, cari s'au ținut la 26 Noembrie n. 1913, — iar cu reprezentarea punctului nostru de vedere în afacerea bu-

getului orașului Sibiiu (atacat prin recurs), au fost însărcinați membrii *Ioan de Preda* și președintele clubului.

După desbaterea acestor chestii și a altor lucruri mărunte, membrii români s'au despărțit, rămânând ca în ziua următoare Marți, să iee cu toții parte la adunarea comitatului.

Adunarea comitatului

s'a deschis Marți, în 16 Dec. n., la 9 ora și un pătrar prin comitele suprem *Walbaum* și a ținut până către 12 ore. Membrii români s'au prezentat bine și au rămas până la sfârșitul ședinței. În această adunare ar fi trebuit să se facă alegerea funcționarilor dela comitat, dar fiindcă guvernul a prelungit până la finea anului viitor alegerea funcționarilor comitatensi, s'au făcut numai alegerile pentru diferitele comitete și comisiuni.

În aceste comisii membrii români au fost aleși conform candidărilor făcute de clubul român.

Au urmat apoi unele puncte de puțină însemnătate. O discuție mai lungă s'a încins numai la desbaterea bugetului (venitele și cheltuelile) orașului Sibiiu. După cum se știe, Românii au cerut în reprezentanța orașului un ajutor mai mare pe seama școalelor românești din Sibiiu, despre ceea ce am scris într'un număr trecut al foii. Dar Sașii nu s'au învoit, ci au respins propunerea Românilor. Aceștia au recurs cauza la comitat, cerând ca adunarea comitatului să nu voteze bugetul orașului până când nu se va urca și ajutorul pentru școalele românești.

În această afacere au vorbit din partea Românilor membrii numiți *Ioan de Preda* și asesorul *Nicolae Ivan*, iar din partea Sașilor primarul *Dörr* și secretarul Universității săsești *Dr. Orendi*. Delegații români s'au achitat cu multă demnitate de holul lor, scoțând la iveală că Românii au dreptul să ceară un ajutor mai mare. Majoritatea Sașilor — de sine înțeles — au primit și votat bugetul, respingând recursul Românilor. Afacerea își merge însă drumul ei mai departe, fiindcă Românii nu se lasă.

După aceea a urmat aprobarea mai multor hotărâri de-ale comunelor: Pentru biserica din *Rechita* și *Purcărețiu* s'au dat câte 1500 coroane, școalei din *Strugari* 3000 cor., învățătorilor din *Turnișor* spor de salarii, *Pianul* de jos subvenție bisericeii, apoi ajutoare personale mai multor funcționari și notari comunali.

de cuminte pe cât ești de viteaz. Însărcinarea care ți-o încredințez este una de mare încredere. Știindu-te aice, știu că pot avea toată nădejdea că nu mă va lăsa nime fără de veste, de pe îndărăt. Dacă cumva dușmanii s'ar ivi și ar voi să între, apără intrarea cu îndârjire și trimite-mi de știre. Uite, noi mergem pe ușa asta, și arată spre una din cele două uși, care se vedeau la perețele din întru, acel ce-l vei trimite să tot meargă înainte, până ce va de noi. Dar alege-ți numai oameni de toată nădejdea și-i oprește afară, la ușa.

Creangă ieși afară.

— *Mihai Bululete*, zise călugărul către omul cel lung și slab care vorbise după *Creangă*, rămâi la ușa sihăstriei și priveștează intrarea oamenilor după noi, în chioarcă; când vor fi intrat cu toții, vei veni și *Dumneata* cu ceata care te ascultă. În chioarcă încap numai câte doi oameni unul lângă altul; fiecare din voi va fi urmat de oamenii care stau sub ascultarea lui și va trece pragul ușii numai după ce va

fi văzut intrând pe cel de pe urmă om al cetei pornite înaintea lui; fiecare ceată să aibă câte o opaiță și trei facle aprinse. Patru oameni din ceata întâiu vor lua câte una din cazmalele acestea.

Paisie împărți cazmalele, opaițele și faclele și apoi dădu unui țaran legătura cu frânghiile. *Isaia*, deschizând ușa și intrând, cel întâiu, în chioarcă, zise:

— Înainte cu *Dumnezeu*!

După dânsul intră *Ștefan* și apoi *Paisie*, pe care îl urmau țararii după rânduală hotărâtă de călugăr.

În curând ajunseră în fundul chioarcei.

— Dați-vă puțin înapoi, poronci călugărul, oprindu-se la vre-o trei pași de perețele care le închideau drumul.

Oamenii se dădură înapoi.

— Doi oameni cu cazmale să treacă înaintea mea și doi cu lumânări să-i urmeze, mai poronci călugărul.

Oamenii care purtau cazmalele fiind aproape de călugăr, ei se înfătoșară numai decât, urmați de altul care purta o faclă

aprinsă, iar al doilea om cu facla, care aparținea cetei următoare, își făcea cu greu drum printre tovarășii înghesuți.

— Acest părete nu are decât o grosime de șase palme, zise călugărul.

Cei doi oameni cu cazmalele se puseră la lucru, lovind regulat și cu putere, dar prundișul din care era alcătuit păretele fiind peste seamă de vartos, sudoarea începuse în curând să curgă pe fețele lor.

— Să treacă doi oameni la cazmale, poronci atunci călugărul și doi țarari veniră îndată să ieie locul tovarășilor lor.

De patru ori se schimbă lucrătorii până când, în sfârșit, unul din ei dădu un strigăt înăbușit de bucurie: colțul cazmalei lui întâlnise golul.

Borta, întâiu mică, fû repede mărită, dar numai când ea fû adusă la măsura rămașii chioarcei, *Isaia* dădu poronci lucrătorilor să înceteze lucrarea lor și poronci ca patru oameni să deie molozul în partea dreaptă a chioarcei celei mari, lucrare anevoioasă și care țină destul de mult. În

Răscoală în închisoarea din Gherla.

— Vezi descrierea chipului pe pagina 7. —

sfârșit călugărul trecu înainte și, cârnind la stânga, poronci:

— Urmați-mă.

Chioarca în care se aflau acum era numai cu puțin mai largă decât cealaltă, dar mai înaltă; deși avea un suiș foarte simțitor, oamenii o străbăteau mai ușor. Deodată însă suișul se făcea din cale afară repede dar, la capătul aceluia suiș, chioarca se lărgea și alcătuiă ca o șală mare. La un cuvânt al călugărului, doi oameni cu fațe înaintare, dinaintea lor se văzu o ușă mică de fier într'un părete de zid. Călugărul și Paisie s'apropiară de această ușă și o cercetară cu cea mai mare băgare de seamă. Balamalele și broasca nu se vedeau, ele fiind pe dinafară; între ușă și ușorii de piatră nu era nici cel mai mic deșert.

— Are să trebuiască, zise ucenicul, să fac o bortă mare prin care să pot vârî brațul spre a chili balamalele sau limbile broastei. Mă tem că au să treacă multe ciasuri până ce voi isprăvi.

(Va urma).

Poezii populare.

Din Hodac.

Frunză verde din Bănat,
Pe la noi, pe la Hodac,
Toată lumea s'a schimbat.
Căci fetele din Hodac
Toate-s mândre și fudule
Și-s cam stricate la fire:
Să gată Dumineca
Să le placă cineva,
Iau un șurț cu patru foi
Și-o cătrînță dinapoi.

Frunză verde trei smâncele
Și li drag la bal a mere,
Păpuci împrumut a cere,
Foaie verde de tăbac,
Dacă balul s'a gâtat
Păpucii 'napoi i-au dat.
Vai de min' s'ar face doamne,
Măcar ele pier de foame.

Frunză verde de masline
Câte fete sunt pe lume
Nu-s ca la noi de nebune:
Portul să nu și-l iubească,
Datina s'o părăsească.

Foaie verde din Bănat
Fetele dela Hodac
Sunt roșii de rumenele
Și 'ncărcate de albele.

Frunză verde iasomie
Și să poartă pe domnie,
(Fi-le-ar de cap să le fie)
Călcăie mari la păpuci,
De să 'mpedecă prin huci,

Frunză verde de cicoară,
La boltă pe ulicioară
Merge grâul ca la moară;
Grâul și cucuruzul,
De rămâne gol coșul;
Grâu 'l duc pe la Jidani,
Să capete pe el bani;
Să-și cumpere rumenele,
Să se facă frumoșele.
Dacă feșteala să gată
Fața-i rămâne stricată,
De-i galbină și zbârcită,
Ca și-o babă de urâtă.

Frunză verde măgheran
Culeasă-i de-un hodățian
Ce-i zice Florian Florian.

Răscoală în închisoarea din Gherla.

— Vezi chipul pe pagina 6. —

În închisoarea din Gherla se află un număr mai mare de tineri pedepsiți pentru diferite fapte rele. Acești tineri sunt ținuți și supravegheați de așa, ca ei să poată fi aduși iarăși la purtări cum se cade, sau cu alte cuvinte să li-se dea o creștere cum se cade, pe care n'au avut-o acasă. (Astfel de închisori sunt de pildă și în Germania.)

Tânta ce se urmărește, se pare însă, că la noi nu se prea poate ajunge. Altcum nu s'ar întâmpla în temniță răsvrătiri, ca cea din zilele trecute. Că sunt de vină tinerii nenorociți sau supravegherea prea strictă, — asta se va putea dovedi abia mai târziu.

De prezent lucrurile au ajuns așa de parte, că tinerii întemnițați s'au răscolat contra noului lor inspector. Intr'o zi acesta a voit să se ducă în odaia lor, când colo vede numai, că nu poate deschide ușa. Tinerii necopți au fost pus scaune, paturi și străjace de pat pe ușe, astfel că era cu neputință a intra în lăuntru. La porunca inspectorului ca să deschidă ușa, băieții au răspuns cu injurături și amenințări.

În urma acestei împrejurări directorul Albin Uliarik s'a văzut silit a lăsa să se desfacă ușa cu puterea. Numai decât el a chemat pe cei șase îngrijitori și personalul de ajutor, cari cu mare greu au putut deschide ușa. Dar când au intrat în lăuntru, răsvrătiții tineri au început a arunca cu păhare, telere, vase de blech pentru mâncare și tot ce le venia în mână. Văzând însă rabiții tineri, că la urmă tot ei vor trage scurta, s'au pus și-au dat foc paturilor și străjacerilor de pat. Focul a fost însă stâns în curând, iar răsvrătitorii prinși și închiși în odăi cu uși de fer. Întâmplarea s'a anunțat apoi numai decât procuraturii din Dej, de unde procurorul a plecat îndată la fața locului, pentru a face cercetare. Chipul nostru ne arată atacul răscolăților contra personalului închisorii.

Chiuituri și Pilduri.

— Pentru cei cu musca pe căciulă. —

Făină cernută 'n moldă,
Neagră ești când crești 'n holdă,
Tăciune și rocoină,
Polomidă și neghină.

Și albă ești, când plugarul
Plivește bine hotarul,
Și stârpește rocoină,
Tăciunele și neghina.

Frunză bătută de ploi,
Dar neghina dintre noi,
Care pare-a se 'nmulți
N'are cine o plivi!

Că cine o ar putea
Mult își face joc cu ea.
Și în loc ca s'o plivească
O udă ca să rodească!

„Tras Pesfoară“.

Toți abonații sunt rugați, — când trimit bani, cer schimbarea adresei, scriu ceva la foaie sau fac orice fel de întrebări, — să scrie negreșit numărul de pe fașia, sub care primesc foaia. Asta e de lipsă pentru orientarea noastră în multe privințe, atât când e vorba de bani, cât și la altfel de publicații ce ni se trimit. Iar abonații cei noi încă să scrie, că ei numai acum abonează foaia întâi.

Știrile Săptămânii.

Sibiū, 18 Decembrie n.

Înteruperea consfătuirilor de pace.

Când se punem foaia sub tipar primim din Budapesta următoarea știre:

Dl Dr. Teodor Mihali, președintele comitetului național, fiind întrebat, a făcut unui redactor dela ziarul „Az Est“ din Budapesta, mărturisirea, că *consfătuirile de pace s'au întrerupt din nou, pe motivul că contele Tisa este tare ocupat cu alte afaceri.*

Asta ar însemna sau că lui Tisa îi e teamă, de opoziția maghiară, a încheia pace cu România, sau apoi vrea să ne tragă pe sfoară și să tot amâne lucrurile, până când s'au domolit cu totul stările politice din afară.

Dl Mihali a declarat, între altele următoarele: De prezent consfătuirile dintre noi și contele Tisa s'au întrerupt din cauza ocupației în altă parte a dlui prim-ministru Tisa. Consfătuirile continuă de altfel de luni de zile și e de înțeles, că o afacere, care de 40 ani s'a tot neglijat, nu se poate acum lămuri de azi pe mâine. Greutățile consfătuirilor nu le pot înșiră; dar e neîndoios, că atacurile, pe cari le îndreaptă opoziția în contra guvernului pentru consfătuirile cu noi, fac mari greutăți. Eu cred însă în izbânda unei înțelegeri. Dar pentru a ajunge la aceasta e de lipsă, ca popoul nostru să i-se asigure dezvoltare politică, economică și culturală, amăsurat numărului său. —

Că ce va mai urmă, vom vedea.

Prima conferință la „Asociațiune“ s'a ținut în anul acesta Duminică trecută, la 14 Decembrie n., când dl profesor de teologie Dr. Nicolae Bălan a vorbit despre Ideile religioase ale marelui scriitor rus Tolstoi, scoțând la iveală felul de gândire al acestui scriitor care atât de mult a scris despre Dumnezeu și om. Conferințiarul a fost ascultat cu mult interes din partea publicului de față.

Vineri acum, 19 Decembrie n., la orele 5 d. a., va ține o conferință dl Dr. Onisifor Ghiță despre de curând răposatul Spiru Haret, fost ministru de școale în România și un mare iubitor al luminării și înaintării popoului de jos. — Duminică viitoare, 21 Decembrie n., va vorbi dl protopop al Săliștei Dr. Ioan Lupas despre „Şaguna și Eötvös“.

O sedință festivă, în memoria marelui Arhiepiscop Şaguna, a aranjat Sâmbătă în ziua Sfântului Andrei, societatea de lectură „Andrei Şaguna“ a studenților în teologie dela seminarul arhiepiscopesc. Serbarea s'a început la 11 ore a. m., fiind de față Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Mețianu, însoțit de Prea Cuv. Sa arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, mai mulți asesori consistoriali, profesorii seminarului în frunte cu Prea Cuv. Sa Dr. E. Roșca, protosinel și director seminarial, precum și diferit public străin. Festivitatea a fost deschisă prin o cuvântare ținută de dl profesor seminarial Dr. A. Crăciunescu. A urmat apoi „Tăl nostru“, cor bărb. de Porumbescu, cântat de corul teologilor, iar după aceea dl C. Bodea, cleric în cursul III, a ținut obicnuitul discurs despre viața și faptele nemuritorului arhiepiscop Şaguna. Punctul al patrulea a fost un alt cor „Psalm 100“, de Mandicevski, în urma căruia dl G.

Maior, cleric cursul II, a ținut o disertație despre „Începutul bisericii noastre“. Punctul ultim a fost o cântare pentru cor bărbătesc de Porumbescu. Sfârșindu-se programul I. P. S. Sa Mitropolitul Mețianu a ținut elevilor o scurtă dar pătrunzătoare vorbire, prin care i-a îndemnat să țină cu tărie la tot ce e bun și folositor.

Colonizarea în România nouă (Cadrilater). Guvernul României a adus în timpul din urmă mai multe hotărâri cu privire la noua organizație a Cadrilaterului. Acum se vesteste din București, că ministrul de agricultură Arion va prezenta camerei în curând un proiect (plan) de lege, cu privire la colonizarea teritoriului alipit la România. Acest proiect, care are de scop a asigura viitorul noii provincii românești și siguranța regatului român, va cuprinde următoarele lucruri de competență:

1. Așezarea de coloniști români în Cadrilater. La așezarea coloniștilor se va lua în seamă populația țărănească de prin acele părți, unde oamenii duc mai mare lipsă de pământ. Această împrejurare a făcut ca prin unele părți ale României pământul să ajungă la prețuri foarte ridicate, ce nu sunt de loc în asemănare cu valoarea adevărată a pământului. Astfel, spre pildă, în Oltenia prețul hectarului de pământ a ajuns la 2400 lei, pe când în Moldova nu trece de 8—900 lei.

2. Coloniștilor trimiși în Cadrilater li se vor da și mijloacele absolut de lipsă, pentruca să-și poată lucra pământurile cum se cade și astfel să nu ajungă într-o stare mai slabă față de țărani bulgari. În acest scop statul va trebui să le dea ajutor și alte favoruri.

3. Se vor da acestor țărani loturi de pământ destul de mari spre a le asigura din prisos bunul traiu, pe același picior cu acela al țăranilor bulgari, dintre cari mulți au câte 40—50 hectare. În acest scop loturile, ce se vor da țăranilor români, nu vor fi mai mici de 15 hectare.

4. Coloniștii români nu vor fi prea risipiți în mijlocul populației bulgare sau turcești, ci vor fi așezați în grupuri de cel puțin 15—20 familii.

5. Coloniștii români vor fi așezați, pe cât va fi cu putință, dealungul graniței bulgare, spre a forma astfel un zid de apărare contra Bulgariei pentru totdeauna.

Un stat american oprește imigrația. Aceasta a făcut-o guvernul din Canada, care a oprit pe străini de-a mai merge în Columbia britanică. Opreliștea o motivează cu aceea, că în numita provincie sunt deja tare mulți muncitori fără lucru. De aceea până la 31 Martie 1914 străinilor nu le mai este iertat a merge în acea parte.

Mai multe corăbii de războiu vrea să construiască monarhia austro-ungară. Spre acest scop s'a ținut zilele trecute o conferință a ministrilor comuni în Viena. În această conferință s'a desbătut (vorbit) asupra cheltuelilor Monarhiei, iar în legătură cu acestea s'a vorbit și despre facerea a patru dreagnouguri (așa se numesc cele mai mari corăbii de războiu), cum și a altor corăbii de războiu mai mici. Cheltuelile împreunate cu facerea acestor corăbii se urcă la 426 milioane coroane. — Mare și frumoasă sumă, care trebuie scoasă de pe pielea popoarelor muncitoare, fiindcă grozii nu vor plăti mai nimic din aceste milioane!

Pentru căile ferate române. Camera (dieta) României a votat însemnata sumă de 405 milioane lei pentru construirea (facerea) mai multor linii ferate în diferite părți ale țării. Iată un nou semn de avânt în Țara Românească!

Viforele pe mare, cari s'au întâmplat în zilele trecute, au prăpădit mai multe corăbii de călători și de războiu. Prin aceasta o seamă de persoane și-au găsit moartea în valurile apelor furioase.

O linie ferată între Anina și Bozovici e vorba a se construi la primăvară. Planurile sunt deja făcute, iar în scurt timp se vor lua hotărâri și asupra felului cum să se adune banii de lipsă pentru construirea liniei.

Vestitul tablou Mona Lisa s'a găsit. Sunt vr'o doi ani, de când acest vestit tablou al lui Leonardo da Vinci, a fost furat din muzeul Louvre din Paris. Toate cercetările de atunci încoace au fost zădarnice. Acum a fost găsit în orașul Firenze din Italia. L'a fost furat Italianul Vincens Perugia, care prin aceasta a voit să răzbune Italia — după cum spune el — în contra lui Napoleon I, celce a fost răpit pe vremuri atâtea tablouri de mare valoare din Italia. Perugia a îmbiat zilele trecute tabloul spre cumpărare unui negustor din Firenze. Acesta a înștiințat poliția. S'a cercetat apoi, că ce fel de tablou s'a îmbiat spre cumpărare. Iar după ce s'a aflat că e Mona Lisa, Perugia a fost deținut.

La ședința literară a 12-a a Reuniunii meseriașilor români sibieni, ce se va ținea Joi, în 25 Decembrie n. 1913, la orele 8 seara, între alții va prelege dl *Constantin Buga*, funcționar la Banca generală română de asigurare, tractând despre însemnătatea asigurărilor.

† **George Vintilă,** forestier i. r. al fondurilor grănițarești Năsăudene, după un morb greu și îndelungat, a adormit în Domnul în 12 Decembrie a. c., la 3 ore d. a., în vârstă de 70 ani. Înmemntarea s'a îndeplinit Duminecă în 14 Dec. st. n., la 8 ore a. m. în cimiterul din Blaj. Fie-i țărâna ușoară! Parasciva m. F. Negruțiu, fică. Ioan F. Negruțiu jun., ginere. Adelinea, nepoată.

La Reuniunea meseriașilor români din Sibiiu au fost primiți următorii membri noi *ordinari*: Ioan Gheaja (originar din Criș, fiu de preot, cu 3 clase gimnaziale), sodal măsar; Alexandru Cristea (orig. din Borgo-Prund, fiu de pantofar), Petru Florea (orig. din Făgăraș, fiu de econom), Iacob Macrea (orig. din Gurariului, fiu de ziler), Ioan Istrate (orig. din Porcești, fiu de econ.), sodali pantofari; Demetriu Martin (orig. din Săliște, fiu de econ.), Ioan Cărăbulea (orig. din Sibiiu, fiu de pantofar, cu 1 cl. civilă), sodali lăcătuși; Ioan Botaș (orig. din Poșaga de sus, fiu de econ., cu 1 cl. gimn.), sodal tinichigiu; Ioachim Păcurariu (orig. din Micești: fiu de econ.), sodal blănar; Iustin Istrate (orig. din Șmig, fiu de econ., cu 1 cl. gimn.), sodal mașinist tipograf și Demetriu Condrea (orig. din Șoimuș-Stupini, fiu de econ.), sodal faur. Numărul membrilor ordinari înscrși în protocolul fundamental al Reuniunii a ajuns la 1162. Intre membrii *ajutători* au binevoit a se înscrie avocatul Dr. Ioan Voina, secretarul băncii de asigurare și Teodor Doboi, comerciant.

Răscumpărare. Domnul medic seminarial Dr. Nicolau Ittu și-a răscumpărat felicitările de ziua onomastică prin contribuire cu 20 cor. pentru elevii săraci dela școala de aplicație a seminarului „Andreian”.

Reuniunea femeilor române din Cluj invită la Seratele de ceaiu împreunate cu producțiuni literare-muzicale ce va aranja în salele „Societății române de lectură” (Casina) din Cluj (strada Unio Nr. 13, etajul I) în zilele următoare: 1. Duminecă, 14 Decembrie n. 1913; 2. Sâmbătă, 27 Decembrie n. 1913; 3. Marți (presara de Anul-nou), 13 Ianuarie n. 1914; 4. Duminecă, 1 Februarie n. 1914. Inceputul seratei totdeauna la 8 ore seara. Taxă de intrare nu este. Pentru producțiuni și-au oferit concursul generos mai multe dame și domni din societate. — După producțiune se servește ceaiu și buffet, cu prețuri fixe moderate, în folosul „Reuniunii”. Suprasolvirile nu se refuză. În pauză orchestra tinerimii va distra publicul.

Pentru falsificarea laptelui a fost pedepsită Mercuri acum, 17 Dec. n., Săsoaica Katarina Teil din Șelimbăr (lângă Sibiiu). Numita săsoaică a fost aflată, că în laptele, pe care îl aducea spre vânzare la Sibiiu, pune apă. Ea a mai încercat însă la pertractare a se scăpa cu aceea, că face acest lucru numai de o lună de zile. Dar a recunoscut de altcum Săsoaica, că de obicei în șase litre de lapte băga două de apă. Pentru această înșelătorie a oamenilor, — cari vreau să cumpere lapte nu apă, — Teil a fost pedepsită cu 200 coroane amendă în bani și 8 zile închisoare. Săsoaica s'a și mulțumit cu pedeapsa, fiindcă, de sigur, va fi vândut ea destulă apă în loc de lapte.

Caz de moarte. Cu inima înfrântă de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor și cunoscuților, că prea iubitul nostru tată, socru și moș *Constantin Barbu*, econom, după lungi și grele suferințe, în al 87-lea an al etății, fiind împărțășit cu Sfintele Taine, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului, Luni în 2 Decembrie v. 1913, la orele 10 a. m. — Rămășițele pământești ale scumpului adormit în Domnul s'au așezat spre veșnică odihnă în cimiterul bisericeii gr.-or. din Sadu, Mercuri în 4 Decembrie v. 1913, la 10 ore a. m. Fie-i țărâna ușoară! Constantin și Dumitru ca fii. Maria Pruneș n. Barbu ca fiică. Maria și Ana Barbu ca surori. Gheorghe, Ioana, Lenuța și Maria ca nepoți și nepoate.

Pentru săracii noștri. În urma apelului nostru, Escelența Sa, I. P. S. Domn Ioan Mețianu, arhiepiscop și mitropolit, totodată patronul Reuniunii, a binevoit a dăruia la darurile, ce le vom împărți în preajma Crăciunului între săracii noștri, cor. 20; P. Cuvioșiile lor Dr. Ilarijon Pușcariu, arhimandrit și vicar arhiepiscopesc și Dr. Eusebiu Roșca, protosinel, apoi Ioan I. de Preda, adv., Dr. Virgil Cioban, c. și r. preot militar, câte 5 cor.; Dr. Remus Pașca, adv. (Câmpeni), 10 cor.; Dr. G. Proca, secret. și R. Perian, referent esctoral și Moise Opriș, proprietar (Armeni), câte 1 cor. Mulțumind pentru prinos în numele săracilor, apelăm pentru daruri de orice natură la inimile generoase. Sibiiu, 9 Decembrie n. 1913. Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiiu”: *Victor Tordășianu*, prezident; *Ștefan Duca*, notar.

Porcarul satului candidat de primar. Din Toarcia ni se scrie următorul caz curios: La alegerile de oficanți comunali pentru comuna Toarcia, notarul și popa săsesc temându-se ca să nu fie ales ca primar un prieten al Românilor, au respins din candidație pe mai mulți bărbați vrednici. Ca totuși să fie după lege, pe lângă favoritul lor au pus în candidație de primar și pe porcarul satului. La această batjocură Românii au răspuns tot cu batjocură, dând cu toții votul pentru porcar, așa că favoritul administrației a eșit învingător abia cu 2 voturi. Dacă și preoții noștri ar fi stat cu noi, atunci scoteam pe porcarul satului ales primar cu majoritate. Rușinea nu ar fi fost și nu este a noastră, ci a acelor cari l'au pus în candidație. *Un alegător.*

Câte animale domestice sunt pe pământ. O statistică lucrată în ministerul de agricultură din Statele-Unite ale Americii de Nord arată, că numărul animalelor domestice (de casă) de pe pământ e cam ca și al oamenilor de pe pământ: 1500 milioane. Din acestea sunt 580 milioane boi și vaci, 95 milioane cai, 9 milioane măgari, 7 milioane câțari, 2 milioane cămile, 21 milioane bivoli, 100 milioane capre, 150 mil. porci și 900 de mii reni sau taranzi (un fel de cerbi domesticiți, cari trăiesc în țările din apropierea Polului-Nord). În Statele-Unite sunt 50 mil. de porci și 25 mil. de cai, așa că ele sunt în frunte cu aceste animale. Rusia are cam tot atâția cai. Cei mai mulți boi (și vaci) îi are Australia, și anume 88 de mil.; după ea vine Argentina din America-de-meazăzi. Peste 33 milioane de capre are India din Azia. De oi nu spune statistica.

Otrăvire prin țabac. Un pitar dintr'un orașel din Germania s'a dus la un medic-dentist (medic pentru dinți) să-i tragă câteva măsele, cari îi pricinuiău dureri mari. Dentistul i-le-a tras, i-a spus însă totodată să nu cumva să fumeze sau să bea ceva până în seara acelei zile. Cel cu măselele scoase eră însă un fumător pătimaș, așa că abia a eșit dela dentist și și-a și aprins pipa (luleaua). Seara însă s'a pomenit cu niște dureri grozave și până a doua zi a fost mort. Medicii au constatat, că a murit din cauza otrăvirii sângelui. Otrava tutunului ajunsese în ranele rămase după tragerea măselelor, de-acolo în sânge și așa l-a dat gata.

O prostie. În Paris este o societate „Tour du monde” (încunjurul lumii), care a hotărât să dea un premiu de cincisute de mii de lei celui care va porni din Paris împrejurul pământului și va ajunge mai curând iarăși în Paris. Drumul avea să fie pe jos, afară de trecerea peste Oceanul-Atlantic (între Europa și America) și peste Oceanul cel mare (sau pacific, între America și Azia). Fiecare concurent a trebuit să depună, înainte de plecare, o cauciune de zece mii de lei. Săptămânile trecute a izbutit să ajungă unul dintre cei ce plecase înspre apus în București. El eră în drum spre Paris. Il cheamă *Claudiu Lazar* și a călătorit împreună cu nevastă-sa. El povestea, că din Paris au plecat 52 de inși pentru încunjurul pământului, dar n'au mai rămas în viață decât cinci inși. Toți ceilalți au perit, care de boale, care omorât. Cei mai mulți au fost omorâți în China, unde au ajuns tocmai în timpul revoluției.

Reuniunea meseriaşilor români din Sălişte pentru Legatul Dr. Ion Borcia. Dl. Dumitru I. Moga, cassarul Reuniunii meseriaşilor noştri din Sălişte, a transpus suma de cor. 117.10 la „Legatul Dr. Ion Borcia, pentru ajutorarea copiilor din Sălişte, aplicaţi la meserii al Fondului Episcopul Nicolae Popea pentru masa învăţăceilor, dăruită de următorii: Reuniunea meseriaşilor din Sălişte, 50 cor.; Dr. Nicolae Comşa, medic 20 cor.; Ionel P. Comşa, comerciant 10 cor.; Nicolae N. Tintea şi Const. Herţa, dir. „Căseii de păstrare“ câte 2 cor.; Dumitru Moga, cassar com., Ilie Mărtin, negustor, Daniil Bârsan jun., faur, Nicolae Soră Băroi, Ion Borcia jun., Dumitru D. Bârsanu, fauri; Ioan Dădărlat, fotograf, Nic. Popa Comanici, măsar, Nic. Borcea, vâpsitor, Ilie Soră, măcelar, Toma Lupaş, covrigar, Teodor Doboiu, comerciant, Ioan Dădărlat, pălărier, Dum. N. Roşca, pielar, Ioan D. Bârsan, comerciant, Nic. Cornea zidar, Ioan Bucşan, pielar, Dum. Herţa, faur, Ioan Oprean, pantofar, Ioan Şturm, covrigar, Ioan Schitea, rotar, Vasile Dădărlat, primar, Nic. Moisin, Nic. Tâmpănariu şi Nic. Moga, fiecare câte 1 cor.; Ioan Coma, birjar, Ioan Bârsan, pantofar, Iulius Gergely, Alois Dossinger, frizer, Cornel Bucşan, pielar, Ioan S. Răcuciu, Ioan Salomie, Achim Tănasă, cojocar, Ioan Tâmpănariu, curelar, Ilie Măgian, croitor, Nic. Hanciu şi Dum. Roşca, cassar de bancă, fiecare câte 50 bani; Ioan Munteanu, pantofar, 60 bani; Ioan Borcea, curelar, Nic. Gherghina şi Ilie Topărcianu, pantofar, câte 40 bani şi Nicolae Mosora, cojocar, 30 bani. Starea legatului cor. 1489.69. Pentru prinosul adus memoriei mult regretatului Dr. Ioan Borcia, aduce calde mulţumite, în numele Reuniunii sodalilor români din Sibiu: Victor Tordăşianu, prezident.

ECONOMIE

Vitele cornute.

Bunăstarea plugarului se socoteşte nu numai după moşie, ci şi după vitele ce le are. Cu cât va avea un plugar mai multă moşie, cu atât va trebui să țină şi vite mai multe. Lucrarea şi îmbunătăţirea pământului nu atârână numai dela priceperea şi iscusinţa plugarului, ci, în mare parte şi dela vitele ce le are. Dela mărimea moşiei atârână şi numărul vitelor.

La lucrarea pământului se cer vite, cari cu puterea lor să poată trage plugul, grapa, tăvălugul şi alte maşini, cu destulă uşurinţă. Cu cât vor fi vitele mai cu putere şi mai sprintene, cu atât vom putea să lucrăm pământul mai bine şi mai cu spor şi din potrivă, cu cât vor fi mai slăbuţe, mai fără putere, cu atât şi lucrarea pământului se va săvârşi mai rău şi mai cu întârziere.

Moşia, pe care o gunoesc numai paşările, nu ne poate da roade îndestulătoare. „Dacă tot luăm din sac şi de pus numai punem, ajungem la fund“. Aşa e şi cu pământul, dela o vreme i-se gată puterea de hrană pentru sămânături şi noi trebuie să o înlocuim prin gunoie. Vitele sunt cari ne dau gunoiul de lipsă. În lipsa vitelor n'am avea nici cu ce să lucrăm şi nici cu ce să gunoim pământul. De aceea vedem, că economia de câmp stă în strânsă legătură cu economia de vite. Pământul şi vitele

se ajută împrumutat cu cele de lipsă şi din prinosul lor ne dau şi nouă.

Îmbelşugarea acestui prinos, ce ni-l dă pământul şi vitele, atârână dela priceperea şi iscusinţa noastră.

Ca să înmulţim acest prinos sau câştig, e de lipsă să căutăm a îmbunătăţi soiul vitelor, adică să ținem vite de neam cât mai bun. Sătenii noştri ştiu, că vitele de neam bun, aduc câştiguri mai mari ca cele de neam rău. Şi apoi, să nu credem, că grija şi cheltuiala ar fi mai mare la vitele cele bune ca la cele rele. Din potrivă, de multeori se întâmplă să avem mai mult năcaz şi cheltuială cu o vită rea, ca cu una bună.

În ţările mai înaintate, oamenii nu țin-tesc numai la înmulţirea vitelor, ci şi la îmbunătăţirea soiurilor, cari să le aducă câştiguri cât mai mari. În felul acesta îşi înmulţesc averea şi îşi fac traiul mai tignit.

Dacă ne-am trage mai bine seama şi dacă în sporul nostru de înaintare n'am fi prietini cu „lasă-mă să te las“, de buună samă că şi noi am putea să dovedim mai mult spor în economia de vite şi prin aceasta şi în economia de câmp.

La noi, în părţile mărginaşe, până bine de curând, au fost cunoscute numai vacile de munte numite „Mocăniţe“. Cei mai mulţi dintre economii de vite, nu voiau să creadă, că pe locurile muntoase se pot păşuna şi vite de soiuri mai mare şi mai bun. După multă stăruinţă sau ajuns totuşi, ca prin încrucişări cu tauri de rasa „Pinzgau“, să vedem şi în părţile mărginaşe soiuri de vite mai bune.

Un alt soi de vite cu cari ne-am pomenit din vechime sunt vitele albe cu coarne mari răsucite, numite **Ardelenesti** de rasa „podolică“. Atât la căldură cât şi la frig sunt destul de răbdurii. Sunt mai sprintene ca cele de rasa „Pinzgau“ şi de aceea, la lucru sunt mai spornice. Vacile dau lapte puţin dar bun. Soiul acesta de vite creşte mai încet şi se desvoaltă deplin numai la vârsta de 5—6 ani şi nici nu se îngrăşe ca cele de rasa „Pinzgau“.

Vitele de rasa „Pinzgau“ sunt aduse la noi din Elveţia. Au părul roşu-închis, pe spinare şi pe sub foale sunt brezdate cu păr alb. La vârsta de 2—3 ani ele sunt deplin crescute. Sunt foarte mănăcioase şi se îngrăşe tare. La trasul poverilor sunt puternice, dar mai domoale ca cele albe. La vânzare încă sunt mai căutate. Vacile dau pe an câte 2000—3000 litre de lapte.

Un alt soi de vite cari sau adus la noi sunt aşa numitele „Simmental“. Au trupul prelungit, statură frumoasă, sunt mari şi se îngrăşe foarte tare. Ca vite de lucru sunt foarte bune şi spornice la mers. Vacile dau pe zi câte 18—20 litre de lapte. Un viţel fătat de o zi cântăreşte 70 kilograme. Unul dela o vacă albă, abia dacă are 20 kilograme. Vitele acestea au părul galben deschis şi fruntea albă.

Din încrucişări cu tauri de rasa „Pinzgau“ şi cu vaci albe au eşit o mulţime de corcitură, cari sămână mai mult în partea rasei de soiul Pinzgau. Tot asemenea, din încrucişările cu tauri de rasa Simmental cu vaci albe au eşit corcitură de rasa Simmental. Şi unele şi altele sunt bune, dar nici pe departe nu ajung cu soiurile cari sunt aievea curate.

Sătenii noştri nu prea aleg soiurile, ci cumpără şi țin, cam ce le vine la îndea-

mână. Adeseori nădulesc să țină capete multe şi rele, decât puţine şi bune. Scăderea aceasta, nu ne prea îngăduie să înaintăm cu paşi mai repezi, în averea ce pot să o dea vitele aievea bune.

După preţul ce-l au vitele în timpul de faţă, soiurile de pe la noi au cam următoarele preţuri: O vacă de soiul mocăniţelor 100—140 cor. Una de soiul Ardelenească 160—250. O vacă din soiurile încrucişerilor 300—400 cor. Una de rasa Pinzgau 400—600 cor. şi una de rasa Simmental 800—1000 cor.

Dacă, pe lângă preţurile acestea mai socotim şi preţul viţelilor şi al laptelui, vom vedea ce mare deosebire este între o vacă de soiul bun şi între una de soiul mai puţin bun şi vom vedea, că câştigul e cu mult mai mare şi la lucru.

Vecinii noştri saşi din jurul Sibiiului au adus în anul acesta vre-o 80 de vaci de rasa Simmental. Vacile acestea sunt de toată frumuseţea şi de toată bunătatea. Saşii, ca oameni cuminţi, caută să-şi mărească averile în vite şi prin acestea, să aibă câştiguri cât mai mari. De ce n'am face şi noi aceia ce şi alţii fac? De ce să nu urmăm pildele cele bune? Şi, de ce să fim tot noi cei din urmă?!

Aceia cari doresc să ajungă la vite cât mai bune, dela cari să aibă şi folos, să se adreseze la „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului“ sau la conferinţarii „Asociaţiunei“ în Sibiu şi vor primi sfaturile şi îndrumările de lipsă: Cum şi pe ce cale am putea să ajungem şi noi la soiuri de vite mai bune şi mai de preţ.

Cărţi şi reviste.

Căldindare. Cunoscutele şi bine apreciatele căldindare din editura lui W. Krafft din Sibiu, au apărut pe anul 1914:

Amicul poporului, anul al 54-lea întocmit de I. Popovici, ca totdeauna aşa şi acum aduce articoli originali dela scriitorii noştri de frunte şi ilustraţiuni frumoase. În frunte are portretul neuitatului nostru aviator, Aurel Vlaicu, mort în 31 August. Totasemenea ne dă portretele poetului Şt. O. Iosif şi a criticului Il. Chendi cu câte un articol despre aceştia. Aduce un articol scurt, dar foarte cuprinzător de N. Iorga, apoi despre Dr. D. P. Barcianu de Dr. I. Lupaş şi un articol despre noul episcop gr.-cat. al Lugojului, Dr. V. Frenţiu de Al. Ciura ş. a. Apoi istoria războiului balcanic cu numeroase ilustraţiuni şi tratatul din Bucureşti; Şematismul Românilor din Ungaria, etc. E cel mai serios şi bine îngrijit căldindar dela noi cu material bogat şi de valoare. Preţul 70 bani.

Poznaşul, popularul căldindar umoristic al lui Ermil Borcia, ajuns în anul al 19-lea. Cunoscutul umor al lui Haralamb Călămăr ocupă întreg căldindarul menit, să alunge urâtul şi gândurile rele. Când eşti mai năcăjit, ia o doză de Poznaş, şi-ţi va trece de năcaz. Preţul 60 bani.

Căldindarul Săteanului, care a ajuns anul al 23-lea, e cel mai bun şi mai ieftin căldindar popular, cu articoli anume scrişi pentru popor. Preţul 30 bani.

De vânzare la librăria editoare W. Krafft în Sibiu, cum şi în toate librăriile din ţară.

Bioscopul Apollo. În 18 și 19 luna rentă să predă *In hoc signo vinces* (adecă în semnul crucei vei învinge), film clasic în 5 acte, iar în 20 și 21 Dec. *Germinat*, piesă dramatică, film colorat dela fabrica de filmuri Phatè, compus după romanul de de Emil Zola; apoi în 22 și 23 luna curentă urmează *Regina Louiza*, film în 12 acte. Atragem atențiunea On. public amator a cercetă aceste reprezentații interesante

Poșta Redacției și a Administrației.

Un sat pe calea rătăcirii nu s'a putut încă publica, din lipsă de loc.

Alegerea de notar în T. deasemenea.

Un abonat iubitor de adevăr. Cine sunteți?

Celelalte răspunsuri în numărul viitor.

Editura și tiparul "Tipografia Poporului,"
Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Târgurile de țară.

(Ziua târgurilor e după *calendarul vechiu*).

8 Decemvrie: Agnita, Odorheiu, Silinghia.

9 Decemvrie: Abrud, Cetatea-de-baltă, Ciuc-Sân-Georgiu.

10 Decemvrie: Huedin.

13 Decemvrie: Șimleul-Silvaniei.

15 Decemvrie: Zarand.

16 Decemvrie: Aita-mare.

17 Decemvrie: Geoagiul-de-jos.

19 Decemvrie: Olpret.

Loc deschis.

Din Budapesta. Cine are orice afacere în Budapesta să-i scrie dlui L. Olariu, funcționar în ministeriu. D-sa a deschis în Budapesta un birou de informații pentru Românii din provincie ca să-i scape din mâinile agenților jipuitori.

Cine vrea să-și cumpere motoare bune, ori vre-o moară, ori alte mașini să-i ceară sfatul dlui Olariu. Cine are ceva de vânzare, cine are lipsă de un împrumut ieftin, cine are orice altă afacere în Budapesta, să-i scrie dlui Olariu, căci va fi îndreptat spre bine și va primi deslășuri corecte.

La dorință trimite gratuit planuri de mori, cataloage de motoare și alte mașini. Adresa: L. Olariu, Budapesta, II., Margitkört 11.

Doamnele aparținătoare țerii noastre, posed dela natură un teind delicat, dar nu cam rezistibil contra frigului și arșiții soarelui. Pentru scutirea pielii de arsuri de soare, crepături, bubulițe iscate din căldură, pistrue de soare să recomandă spre folosire pentru toaletă zilnică Crema Simon, Poudre de riz și Savon Simon. Să nu se schimbe însă cu alte Crème. De căpătat la J. Simon Paris și în farmacii, drogerii și parfumerii etc.

Nr. 655/913

1461

Publicare de licitațiune.

Comuna Oltalsósebes (Sebeșul-de-jos), comitatul Szeben, vinde pe calea licitațiunei publice verbală împreună cu oferte închise, de pe un teritor de circa 60 jug. catastrale în »Râu Ionel« 9360 m². și 1350 m². lemne de fag, la trupină în pădure.

Licitațiunea se va ține în 21 Decemvrie n. 1913 la 4 oare d. a. în cancelaria comunală.

Prețul strigării: 20,610 cor.

Vadiu 2061 „

Ofertele ulterioare nu se iau în considerare. La ofertele închise e a se acelu vadiu. Condițiunile de licitațiune precum și a contractului de încheiat se pot vedea la primăria comunală precum și la curatoriu silvanal cercual din Nagyszeben.

Oltalsósebes, la 8 Decemvrie, 1913.

Primăria comunală.

Nr. 634/913 com.

1475

Publicațiune.

Comuna Illembák (Ilimbav) în urma ofertului ulterior exarândează pe calea licitațiunei publice, care se va ține în 22 Dec. n. 1913, la 11 ore a. m., în sala cea mare a comunei Ujegyház (Nocrichiu), **cărcima comunală**, pe periodul dela 1 Ianuarie 1914 până la 31 Decemvrie 1916.

Prețul strigării e 1215 cor. 50 fileri. Vadiu 10%.

Condițiunile de licitare se pot privi oricând în cancelaria comunei Illembák (Ilimbav).

Illembák (Ilimbav) în 14 Dec. 1913.

Primăria comunei.

Procopiu Marin, Simion Popa,
not. com. primariu com.

O poftă bună

este și rămâne lucru de căpetenie. Cine însă nu are poftă de mâncare să folosească Emulsiunea-Uleul de pește alui Scott, care de decenii a fost și rămâne un mijloc întăritor și neîntrecut pentru ațâțarea poștei de mâncare. Emulsiunea lui Scott față de alte uleiuri de această natură, este cea mai bună, gustoasă și ușoară de mistuit, încât acest mijloc întăritor probat nu-i face nimănui oboseală la luat. Emulsiunea-Uleul de pește alui Scott încurând după luare începe a întări corpul, provocând necesitatea de nutriție, așa încât mâncările obișnuite să iau iarăș cu poftă bună și deșteaptă de nou voia bună și dragostea de viață.

Emulsiunea-Uleul de pește alui Scott, a cărei compoziție e pregătită din cele mai curate și mai cu efect stofe aduce ca mijloc întăritor, atât persoanelor mai înaintate în etate cât și copiilor, în tot timpul vara și iarna. cele mai excelente servicii.

Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 fil. De vânzare în toate farmaciile. Trimitându-se 50 fileri în mărci postale la adresa SCOTT & BOWNE, G. m. b. H., Wien, VII. și pe lângă provocare la ziarul acesta, să trimită prin o farmacie un pachet de probă gratuit.

Nr. 159/913

1460

Publicațiune.

Comuna Oltalsósebes (Sebeșul de jos) esarândează Duminecă în 21 Decemvrie n. 1913 la 4 ore p. m. pe calea licitațiunei publice **muntele de pașunat cu oile** pe timpul de vară, »Fătu«, pe 1 eventual 3 ani, 1914—1916.

Vadiul e de 10% dela prețul strigării de 800 cor.

Condițiunile de licitațiune se pot vedea în cancelaria comunală.

Oltalsósebes la 8 Decemvrie 1913.

Primăria comunală.

Crăsmă de vândut.

Intr'o comună din apropierea Bradului, com. Hunyad, s'a află o casă cu drept de licență, de vândut. Casa constă din 3 odăi, 1 șopru și curte după dorința cumpărătorului de mare. Prin comună au trecut încă 5 comune către Brad și Baia de Criș (Körösbánya).

Ofertele sunt a se trimite la adresa »Viorel« postrestant Brád.

Dentist Virgil Muntean

SIBIU

Str. Brezului (Reisnergasse) 17

Pune dinți

— în cauciuc și de aur cu
— prețuri moderate. —

Nr. 1770/913

1476

Publicațiune.

Crâșma comunei Kisberlivoj, se exarândează în licitațiune publică, în 15 Decemvrie 1913 la 10 ore a. m., cu prețul strigării 880 cor., la cancelaria notarială.

Primăria comunală.

Anunț de căsătorie.

Un tinăr notar comunal, voiește a se căsători, cu o fată sau văduvă tină. Respectiva trebuie să fie frumoasă și să fie în stare a conduce o economie (gospodărie) mare. Numai epistole serioase provăzute cu poză (fotografie), sunt a se trimite la administrația acestei foi sub »notar comunal«. Discreția e chestie de onoare.

1477

Moșie de arândat.

Pe Câmpie se află de dat în arândă o moșie în mărime de 200 jug. catastrale, loc de sămănat, pășune și rituri excelente. Informații mai deaproape și adresa se poate afla la administrația foii noastre.

1448

Cine folosește zilnic și consecvent Odol, întrebuințează după a noastră cunoștință de azi, cel mai bun mijloc pentru dinți și gură.
Prețul: sticlă mare K2—mică „ 1-20

Un ucenic

român, de 14—15 ani, din familie cinstită, să primește momentan în prăvălia de manufactură și coloniale alui Dumitru Oprean, comerciant în Mercurea (Szerdahely Szeben megye), cei cari pricep limba maghiară sau germană vor fi preferiți.

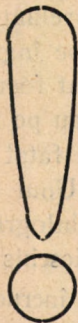
1478

Oare private

dă un învățător maghiar, în Sibiu, la școlari din școlile normale, civile și gimnaziul inferior pe lângă prețuri moderate. Adresa la Administrația »Foaia Poporului«.

1481

„COSINZEANA“ — gratis!

o capătă de acum pân' la Anul-Nou, toți acei cari, dorind a avea această bine îngrijită revistă ilustrată românească, — **trimit de pe acum abonamentul pe cel puțin jumătate din anul 1914, — adecă 6 cor.**

Folosiți prilejul, trimițând taxa la adresa:

Administrația »Cosinzeana«
în Orăștie (Szászváros).

1459

Pastă de dinți

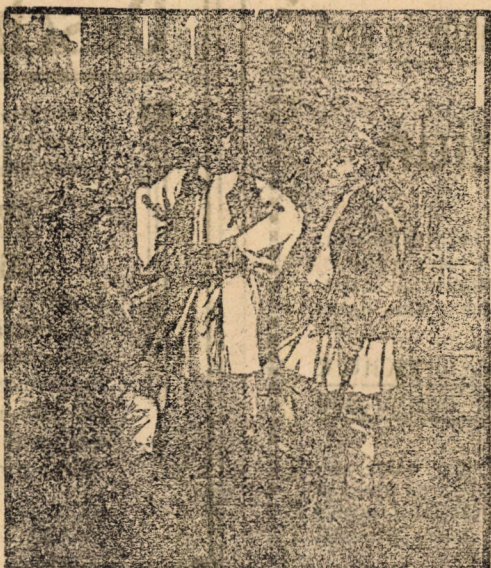
KALODONT

apă de gură

1464

Călimdarul Poporului

pe anul
1914

„Călimdarul Poporului” spune, — pe lângă însemnarea exactă a sărbătorilor de peste an, — cum va fi vremea în anul 1914, după călimdarul de 140 ani, apoi toate cele de lipsă despre poștă, telegraf, ștempele etc., precum și numele tuturor bărbatilor noștri, cari stau în fruntea Conzistoarelor române gr.-or. și gr.-cat. După aceea urmează date despre școalele noastre populare, despre gimnazii, seminarii, școalele de fete, apoi numele și locul unde se află reuniuni culturale, reuniuni de femei, de cântări, de mese-riași, de binefacere, de agricultură, însoțiri sătești, bănci, tipografii etc. etc. La toate aceste reuniuni e pus și numele conducătorilor lor. Ca un lucru bun, ce trebuie să se afle într'un călimdar cum se cade, se poate numi felul cum sunt aranjate târgurile de țară după luni și după comune, unde se arată pe lângă târgurile de mărfuri și târgurile de vite, oi, cai etc. Aceasta e o întocmire, ce nu se află în nici un alt călimdar românesc, decât în „Călimdarul Poporului”.

Ca ceva nou cuprinde „Călimdarul Poporului” o cronologie națională, adică toate faptele și întâmplările mai mari, prin cari a trecut neamul românesc dela începutul Istoriei Românilor până azi.

Mai sunt în Călimdar vreo 30 de articoli mai mari și mai mici, apoi poezii, glume, vorbe înțelepte, poezii populare etc.

Din mulțimea chipurilor amintim următoarele:

Aurel Vlaicu
Aeroplanul lui Vlaicu
Vlaicu în aeroplan
Cum a căzut Vlaicu lângă Bănești
Drumul, pe unde a mers
Vlaicu în spital
Vlaicu pe catafalca în Câmpina
Immormântarea lui în București
Medaliile lui Vlaicu, dăruite de regele Carol
Visul lui Vlaicu, de a trece Carpații
Casa părintească, unde s'a născut Vlaicu
Bințișii, satul lui Vlaicu

Apoi dela mobilizarea României:

România vrea războiu (demonstrația din București)

Ministrul-președinte Titu Maiorescu

Gornistii anunță mobilizarea

Adunarea cailor și a trăsurilor pentru războiu

Plecarea rezerviștilor în războiu

Infanteria română

Două regimente de grăniceri

Bicicliștii români gata de plecare

Binecuvântarea trupelor în Iași

Armata română: artileriști, dorobanți, vânători, gendarmi, geniu, călărași, roșiori, artilerie de câmp, marinari

Regele Carol al României

Regina Elisaveta a României

Ferdinand, moștenitorul tronului

Prințul Carol al României

Generalii: Averescu, Hârjeu, Crăiniceanu, Iarca și Culcer

Familia imperială rusească, (țarul, țar revna, cele 4 fete)

Impărțirea ajutoarelor la rezerviști

Podul peste Dunăre la Corabia

E cel mai vechiu și mai bun călimdar, care cuprinde în anul acesta, — al 29-lea, — foarte multă literatură de cefit, precum și la 100 ilustrații dimpreună cu 4 harte (mape) mari: toate țările locuite de Români, Cadrilaterul cuprins de România dela Bulgaria, țările balcanice înainte de războiu, apoi țările balcanice cum s'au împărțit după războiu.

Ca adaus la „Călimdarul Poporului” se află o frumoasă fotografie a mult iubitului și regretatului nostru aviator AUREL VLAICU, precum și alte 14 ilustrații diferite în legătură cu moartea lui Vlaicu. Atară de acestea mai sunt în Călimdar încă vr'o 80 de ilustrații dela mobilizarea României, armata română, generalii români, vederi din Cadrilater, etc. etc. Apoi cele 4 mape (toate pe o coală mare), fotografiile iubitorilor noștri răposafi Iosif, Chendi etc.

Prețul 40 bani

cu trimiterea pe poștă 5 banimai mult

Ceice au făcut Podul
Trecerea armatei peste pod
Artileria și cavaleria română în Bulgaria
General Bogdan, pe un tun luat dela bulgari
Prizonieri bulgari
Portul Silistra
Vederea orașului Silistra
Oamenii din Silistra
Intrarea armatei române în Silistra
Vaporul român „Dacia”
Orașul și portul Turcucaia
Vederi din Dobrici
Palatul din București (unde s'a încheiat pacea)
Chipurile tuturor delegațiilor, cari au încheiat pacea dela București, — cu totul 20 chipuri
Reîntoarcerea armatei în București etc. etc.

Cum se poate comanda „Călimdarul Poporului”?

Cine comandă cel puțin 20 exemplare și le plătește înainte cu câte 40 bani bucata, mai capătă două călimdare pe deasupra și se trimit toate acasă plătite de poștă.

Aceia care cumpără 25—50 exemplare le capătă cu 28 bani, dela 50 bucăți în sus cu 24 bani unul, dar trebuie să plătească și posta la primire.

Banii trebuiesc trimiși totdeauna înainte de aceia, cari voesc să capete călimdare cu aceste prețuri atât de ieftine. Numai comande dela 30 exemplare în sus se trimit și cu rambursă, adică să se plătească la scoaterea dela poștă. Mai puțin de 30 exemplare nu se pot trimite neplătite înainte, din cauză că atunci vine prea scumpă posta.

Pentru revânzători.

Toți aceia, cari voesc a vinde călimdare să se adreseze la administrația „Foi Poporului”, La acei revânzători, cari sunt oameni de încredere, dăm călimdare și ca să le plătească după ce le vor vinde, numai cât atunci nu e rabatul chiar așa de mare. Pe lângă plățirea după vânzare, dăm călimdarul: cu 28 bani acelor cari comandă dela 50 bucăți în sus, iar cu 30 bani acelor cari comandă mai puțin de 50 bucăți. Ei au însă a plăti și poșta, fiindcă pachetul se trimite neplătit.

Intr'un pachet de 5 chilo întră 30 bucăți. Pentru pachete de 1 chilo până la 5 chilo costă poșta 72 bani. (E deci tot atât a trimite un pachet de un chilo sau de cinci). Iar dacă călimdarele se plătesc numai la scoaterea dela poștă, atunci costă un pachet dela 1—5 chilo 84 bani.

Toți ceice comandă călimdare, sunt rugați a ceti bine aceste condiții de vânzare. Îndeosebi ne adresăm acelor cari comandă câte 4—5 călimdare, pe cari să le plătească când scot pachetul dela poștă. Așa ceva nu se poate, fiindcă costă prea mult poșta. Din cauza asta, ceice comandă numai 4—5 bucăți, să trimită banii totdeauna înainte.

De aceea să nu treacă nimenea cu vederea a-și cumpără „Călimdarul Poporului”, tipărit la „Foaia Popo. ului” în Sibiiu. Acest călimdar poate să steie pe orice masă românească, iar pe deasupra e așa de ieftin în comparație cu bogatul cuprins

De vânzare în toate librăriile, la comercianții români, precum și la „Foaia Poporului” în Sibiiu.

„ARDELEANA“

institut de credit și economii în Orăștie

Primește depuneri
spre fructificare cu **5, 5¹/₂ și 6%**

după mărimea suvei, termenul de
abzicere și după natura depunerii

Darea de interese după depuneri o plătește
institutul

1447

Direcțiunea.

Cea mai mare alegere în cadouri convenabile în preț

ofer celui ce vizitează

Expoziția de Crăciun

a mea și anume:

1464

Jucării pentru copii, dintre cari îndeosebi:
pupe în toate prețurile,
animale din catifea și alte stoffe. Modele de mașini
cu abur și motori electrice, precum și alte jucării
mehanice.

Castenele-fincora de petricele ale lui RICHTER
Castenele-Matador de lemn pentru zidit
cu prețuri originale de fabrică.

Obiecte practice și de lux, între cari: Ser-
vice de porțelan
și sticlă, cel mai mare depozit, căldăruși pentru
teiu, măsuțe pentru salon, oale pentru palme și
țnători de palme.

Gente de mână pentru dame, portmonee, ma-
nicure, necesare,
ochianuri pentru teatru, cu preț ieftin, execuția
cea mai fină.

Prețuri foarte ieftine dar fixe.

Succesorul lui I. F. Schneider
JOHANN WEINDEL

Sibiu, Piața mare Nr 15 și 16.

Examinarea de armăsari în Oldenburg (Germania)

va avea loc în 4, 5 și 6 Februarie 1914.

Tot atunci se va ține

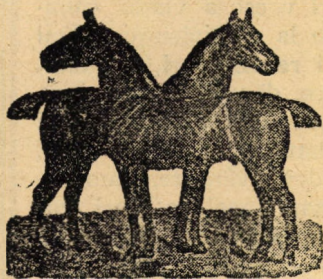
mare târg de armăsari

în care stau de vânzare

cam 300 de armăsari de 3 ani și mai bătrâni

Ocaziunea cea mai favorabilă pentru cumpărarea de armă-
sari de prăsilă, prășiți din cei mai tari și eleganți cai de
ham din Oldenburg. Informațiuni mai de aproape, (precum
și locuința vânzătorilor, cataloage etc.) se dau prin

Verein der Oldenburger Hengsthalter
Oldenburg im Grossherzogtum, Pferdemarkt 4.

Un tinăr român

în etate de 27 ani, dorește cunoștin-
ța unei tinere româncă din familie
bună și bine crescută, până la etatea
de 25 ani, pentru a se căsători.
Tinărul e anteprenor de păduri și
dorește după căsătorie a-și desface un
comerț. De aceea să recere ca res-
pectiva să aibă unele cunoștințe de
lipsă pentru a purta o astfel afacere
și să dispună și de ceva avere. Ofer-
tele sunt a să trimit la administra-
ția „Foia Poporului“, de unde apoi
să vor trimită respectivului tinăr.

1432

100.000 oroloage

Din cauza războiului balcanic
sunt silit a pune în vânzare
100.000 de oroloage din argint
imitat cu mașinărie Anker-Re-
mont. excelentă așezată în Ru-
bine, care au fost designate
pentru Turcia. pe lângă preț
de batjocură de 3 Cor. bucata
2 buc. Cor. 5 80, 5 buc. Cor.
14—, 10 buc. Cor. 27— Așa-
dă nimeni să nu întreprindă această ocaziune de
a și comanda acest orologin excelent și într'adevăr
de jumătate cinstit. Comandă numai deocă, pentru-
că în scurt timp vor fi toate vândute, 3 ani ga-
ranție în scris. Trimite pe lângă rambursă prin

Uhren-Zentrale

in KRAKAU, Postfach 40/F

ȘALURI pentru dame, calduroase și moderne numai Cor. 3-90

În urma unei licidări în străinătate foarte fa-
vorabilă, am cumpărat 8000 bucăți șaluri pentru dame,
cari sunt învărgate minunat și în colorii pe deplin gust:
deschise sau închise, după plac și decorate cu cimeuri
bogați, pregătite din lână curată și căldu-
roasă, au lungime de 165 cm. și lățime de 125 cm.
pe cari le punem în vânzare pe lângă prețul de bat-
jocură de numai cor. 3-90. — Nici o damă deci
să nu întreprindă această ocaziune rară

Singura vânzătorie cu rambursă prin

M. SWOBODA, Wlen, III/2, Hessgasse 13—348

„Hai să dăm mână cu mână,
Cei cu inima română!“

Deschidere de prăvălie!

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public
românesc și în special a onoratei preoțimi și în-
vățătorimi, că mi-a reușit să cumpăr casele cu

vestita prăvălie „la Eligor“

din SIBIIU, Piața mică,

și pe care mi-am asortat-o cu toți articlii de ma-
nufactură atât pentru dame și domni, cât și pentru
țărani și țărance.

Din cauza procesului ce l-am avut cu orașul, stând
prăvălia mai multe luni închisă rog pe onorații preoți
din jurul Sibiiului, să binevoiască a recomanda pră-
vălia mea credincioșilor din comuna Domniilor.

1465

Cu deosebită stimă

Teodor Doboiu.

Croitorie de costume săliștenestii!

Am onoare a aduce la cunoștința Onor. public din loc și jur, că dispun
în Sibiu, Strada Faurului Nr. 6 (Schmiedgasse) de o
**Croitorie pentru haine bărbătești și haine (costume)
țărănești pentru femei (în port săliștenesc)** toate execu-
tate artistic din materiile cele mai durabile.

În depozitul meu se află totdeauna **costume complete gata**, iar
la caz că nu corespund dorinței cumpărătorilor, se pot pregăti altele în timpul
cel mai scurt.

La dorință dau împrumut costume complete pentru baluri,
serate, oștețe, fotografări etc., pe lângă prețuri convenabile.

Spre orientarea celor interesați mai adaug, că șatra mea, afară de Sibiu,
se mai află pe la toate târgurile mai mari din comitatele Sibiu, Făgăraș, Alba-
Inf., Hunedoara și Zărnave. — Pentru comande cât mai multe, rog Onor. Public
a-mi oferi binevoitorul sprijin.

Serviciu solid, conștientios!

Prețuri foarte moderate!

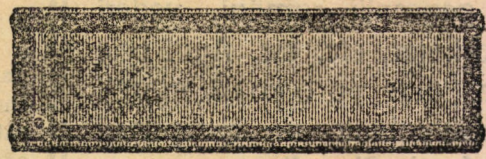
cu toată stima

M. G. Crișan.

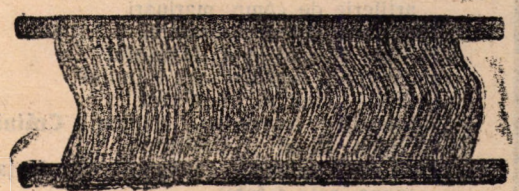
CAROL F. JICKELI în Sibiu și în Alba-Iulia

ate cu ochiuri din oțel

Spete de țesut cu dinți din oțel și alama,
în toate mărimile

ite (Garnituri de război)

Lista de prețuri Nr. 261 despre unelte pentru țesătorii și roțițe de tors,
să trimit la dorință gratis și franco

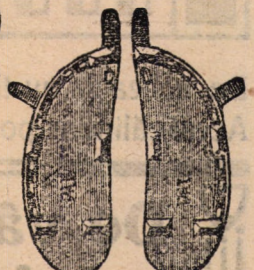

Cuțite de bucătărie, de măcelari precum și
bricege de calitate primă „olinger“ fabricat

Patine, săni și clopoței pentru săni

1473

**Potcoave de
iarnă pentru boi**

**Mașină de tocat car-
nea,** ținută, calitate primă

Nouele călăre de gumi

„BERSON“le poartă
orice om,
care preferăeleganță și
mere plăcut!

Bersonwerke, Budapest-Wien

Cărbunipentru foc din lemn de nuc
din Lupende folosit mai cu samă pentru încă-
lțuri și fierări precum și pentru în-
călzirea locuințelor, recomandă

cu toată stima

Eduard ZimmermannSibiu, Strada Gării (Bahngasse 14)
Telefon Nr. 230.**„Aruncă-te omul meu“**

Cel mai nou și mai voios joc pentru societăți!

Aruncă-te omul meu!

Atât pentru oameni cres-
cuți cât și pentru copii și
societăți noul nostru joc
„Aruncă-te omul meu“
este peste tot un joc vo-
ios, la care se poate îm-
părtăși cât de multe per-
soane, cărora le produce
cea mai frumoasă și inter-
esantă petrecere. Ase-
menea pentru reușiri,
cluburi, casini, ospățării
etc., precum și pentru
flecăre familie, este de
cel mai mare interes, fiindcă produce peste tot
multă voce bună și încordare. În execuție foarte
fină, completă împreună cu conducerea nece-
sară, costă numai cor. 3.
Se trimite pe lângă rambursă prin casa de nouăți**M. SWOBODA, Wien,**
III/2, Hiessgasse 13—348 1444**100.000 oroloage!**Din cauza războiului bal-
canic sunt alinați a pune în
vânzare 100.000 de oro-
loage din argint limitat cu
mașinărie Anker-Remont.
Excelentă apăsătoare în Ru-
bine, care au fost desig-
nate pentru Turcia, pe
lângă prețurile batjocură
de 3 Cor. încate 3 buc.
Cor. 5 80, 5 buc. Cor.
14—, 10 buc. Cor. 27—.
Apăsătoare nimeni să nu în-
trebasă această ocaziune de
a și comanda acest orologin excelent și într-adevăr
de jumătate cinstit. Comandă numai două, pen-
că în scurt timp vor fi toate vândute, 5 ani ga-
ranție în scris. Trimite pe lângă rambursă prin**Simon Lustig**

Uhrentabikslager, Neu Sand z 6 24

Prima neguțatorie mare
de vinuri**Ludwig Fronius**

SIBIU, Pivnița „Mönchhof“

Fabrică de lich-
ruri și ierbătorie
de rachuri o o
Mare neguțatorie
de rachuri de o
Drojdii, Trevere și
Prune o o o o o**SPECIALITĂȚI:**Trică veritabilă, fierbere
proprie și Romuri lamaica
— direct importate. —

Depozit bogat sortat!

1305

A. Henrich & W. MüllerPrima fabrică de piele sibiană
Sibiu, Bachgasse Nr. 3—5,și recomandă fabricatele lor precum: tălpi
pentru opinci din piei întregi de boi și
bivoli, Vaches-Croupons și tălpi de bivoli cu
margini și fără margini în diferite calități.Mai departe se află în depozitul fabricii un mare asortiment în
Părechi de opinci tăiate pentru femei, bărbați și copii.
Brandsohlkipsen și diferite buci de tălpi căzute.
Piel de vacă de vachs, lucii sau și în pregătirea lor
Pittlinguri de vachs,
Kipse de vachs,
Piel de vițel de vachs,Piel crepate de vachs, Boxpittlinge, Mast-
boxe, Roxcalf, Chevreaux în diferite fărbi și
fabricate. Piel de oaie în fărbi diverse. Căptușeli
de oaie. Asortiment bogat în toate necesitățile apar-
tănitoare pantofăritului și cismăritului și în calapoade.

Călăcie de gumă.

Diverse lacuri, creme și mijloace pentru com-
servarea ghetelor. În despărțământul nostru propriu să
pregătesc, la dorință și după măsură, toate părțile de sus la
ghete (fețe) prompt și pe lângă prețurile cele mai ieftine.Prețuri
solide!Fabricate
proprii!

Serviciu coulant exact!

Carte nouă:

ANECDOTE

cu un adaus: „Insemnări autobiografice“

de
Teodor V. Borza

1150

Varietăți și bogat cuprins al acestei broșuri e următorul:

In loc de prefață
Din viața preotului Teodor V.
Borza, autobiografie
De călătorie
O predică frumoasă
Reamintire din anul 1842
Sasul și Romăniul
Solerul la Mileșu (1897)
Popa căsătorit și predica
Sasul și boii
Un voinic cu alt voinic
Solerul la vânat
Sasul curajos
Cula merge la peșt
Cula lăsat la peșt
Un toast, fiind la adunarea de-părământului Asociației la
Mediș, în 28 August 1893
Un mire cinstit în coteș
Tiganul cinstit
Tiganul vânător
Tiganul huzar
Nădragii Tiganului
Sasul păcurar
Tiganul cărturar — Păscălerul
Îngropăciunea Valvodului
O predică pe un vârf de salci
Un toast
La Sângiorz, gratulare d-lui pro-
topop Georgiu Simu
Un petitor surd
O nuntă țigăneascăSe poate procura cu prețul de 80 bani, trișei
înainte, dela Librăria „Fol Poporului“ în Sibiu,
precum și dela autor în Bozta (Mihályfalva) a. p.
Șeica mare (Nagyselek)**MOBILE**lucrate solid și
conștientios ...

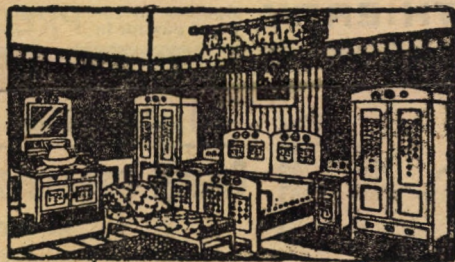
333

se pot comanda la

EMIL PETRUȚIU

Fabrică de mobile

SIBIU — NAGYSZEBEN, str. Sării 37

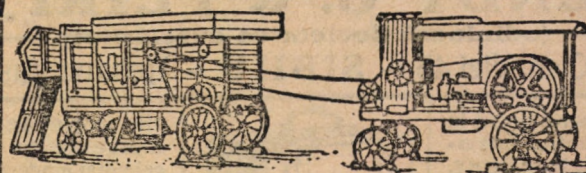
Specialist în:
mobile de tot felul
pentru tineri nou că-
sătoriți, mobilări de
hoteluri, vile, insti-
tute, cafenele și
restaurațiuni= Telefon Nr. 47 =
cu legătură în com. întreg

Atelier propriu de tapiserie

Se lucrează după planuri artistice

AGRICOLAîntreprindere de mașini
agricole și motoare

BUDAPEST, V., Kóráll-utca 9

Ce e
bun e și
ieftin!Ce e
bun e și
ieftin!**Motoare**de ulei brut originale șvediane și ori-
ginale Diesel pentru instalațiuni de mori
și pentru alte scopuri industriale.**Motoare**de benzină și ulei brut pentru garnituri de
t. s. i. erat, cari funcționează în toată țara spre
deplină îndestulare a cumpărătorilor.

Se află pururea în depozit.

1371

Prețuri moderate. — Condițiunile cele mai favorabile de sol-
vire în rate pe mai mulți ani. — Catalog de prețuri și deslu-
șiri de specialitate se dau la cerere gratuit și franco.

— Corespondență românească. —

Tot felul de ulenți și curele

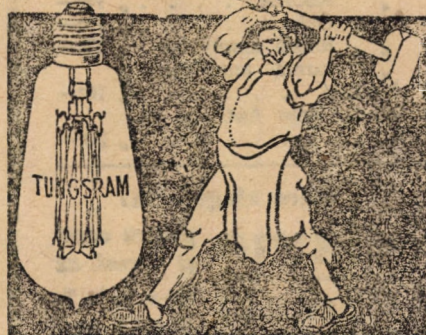
Tot felul de articoli tehnici

Nu întrebuințați altă marcă decât
Para cu drot original

prevăzută cu marca de scutit

„TUNGSRAM“

Atențiune la fașificări!

Dereinigite Glühlampen- und
Elektrizitäts-f.-G., Ujpest 4.

Un reprezentant

se caută pentru vinderea de mașini americane de scris bine introdusă. Interesanți au a să adresa sub: W. R. 9063 la 1471

Rudolf Mosse, Wien, I., Seilerstätte 2.

Beutură es-
celentă și cu
gust bun care
produce
sânge. — Re-
comandă de
medici contra
boalei de
anemie, lip-
să de sânge,
nervositate,
reconvales-
cență. Influi-
cează producerea sângelui, in-
terioară mușchii și nervii, dă apetit
fără a avea ceva urmări neplăcute
asupra stomacului sau la dinți.

Prețul unei sticle mari Cor.
3.50, una mică Cor. 2.— Se capătă
în toate apotecile.

Depozitul principal la:
GUIDO FABRITIUS,
apotecar în Sibiu.

Uimitor de ieftin!

710 buc. pentru numai cor. 3.75.

Un orologiu aurit minunat precision „An-
kere” cu umblet de 36 oare pre lângă garanția de
3 ani împreună cu lanț frumos, o cravată de măt-
asă pentru domni, un ac masiv de cravată, care
nu se rupe, 3 bucăți batiste fine, un inel pentru
domni cu piatră scumpă imitată, un split pentru
figuri din spumă de mare imit., o oglindă minu-
nată de buzunar pentru toaletă, un aparat pentru
fotografat la moment, un scobitor de dinți fin con-
stituit din 4 părți, broșă pentru dame „Noutate”
o păreche de bumbi de manchetă din aut double
„Ideal” cu închizătoare patentată, un album mi-
nulat cu chipurile cele mai frumoase ale universu-
lui pentru cari fiecare trebuie să aibă interes, un
colar minunat pentru dame din mărgelă orientale,
cari nu se sparg, 20 obiecte fine pentru corespun-
dență și încă 610 obiecte necesare pentru casă,
toate laolaltă împreună cu orologiu, care singur
valorează banii aceștia, costă numai cor. 3.75. Tri-
miterea se face cu rambursă prin Export-Haus
„LOUVRE” 1873

F. Windisch, Krakau Nr. M/28
nuretr-CeilmNB. on

Ca dar de Crăciun

distribuim gratuit

5000 de inele din aur curat!

Fiecare cumpărător primește cu to-
tul gratuit un inel din aur curat
pe 14 carate, dacă comandă
dela noi un orologiu re-
montoir-ancher din ar-
gint minunat imitat pentru
domni, cu cutioare lucii mo-
derne și cadran de metal, care
umblă regulat pe lângă garan-
ția de 5 ani, împreună cu un
elegant lanț Cavalier de aur
duplu. Expedarea se face
prin rambursă pe lângă pre-
țul de cor. 6.85.

La comanda de 6 garnituri, o
garnitură, împreună cu inelul
de aur, se dau gratuit.

Casa de orologerie LEOPOLDSCHÄCHTER
WIEN, 34—XVII/2 Lerchenfeldergürtel 5.

Vindecă de stomac

la 80 de ani.

Cavalerul de l'Harnal, bătrân de 80 ani, suferea de stomac de mai bine de
30 ani. „Am întrebuințat fără folos, zice el, mai multe mijloace băbești, ca mede-
camentul lui L... pilulele lui M..., grănuțele de muștar alb.

Cavalerul DE L'HARNAL

Intr-o zi am fost sfătuit să iau după fiecare masă,
o linguriță de praf de Cărbune de Belloc. De zece ani
il întrebuințez mereu, suferințele mele n'au mai revenit.
Ies regulat afară, pe când altădată eram constipat. Sunt
de atunci de o sănătate extraordinară pentru vârsta mea.”

Intrebuințarea Cărbunelui de Belloc, în dosă de 2—3
lingurițe după fiecare masă, ajunge în adevăr, pentru a
vindeca în câteva zile boalele de stomac chiar și pe cele
mai vechi și mai rebele la orice tratament. El produce în
stomac o senzațiune plăcută, dă poftă de mâncare, grăbește
digestiunea și face să dispară constipația.

Este suveran contra îngreunării stomacului după
masă, contra migrenelor rezultând din reaua digestiune,
contra greței, sughitului și tuturor afecțiunilor nervoase ale
stomacului și intestinelor.

Mijlocul cel mai simplu de a lua praful de Belloc, este de a-l topi ameste-
cându-l într-un pahar cu apă curată sau zaharată pentru a-l bea apoi după voe,
dintr'odată sau de mai multeori.

Cărbunele de Belloc nu poate face decât bine, niciodată rău, oricare ar fi
dosa în care e luat. Se găsește în toate farmaciile și drogeriile. Preparațiunea:
Maison Frère, Paris, 19, rue Jacob. — Prețul pentru o sticlă pulvere cor. 2.75,
pentru o sticlă pilule cor. 2.25.

S'a încercat a se face imitațiuni ale Cărbunelui de Belloc, dar ele sunt inefi-
cace și nu vindecă fiindcă sunt rău preparate.

Pentru a evita orice eroare, priviți bine dacă eticheta flaconului poartă nu-
mele lui Belloc.

P.-S. Persoanele cari nu se pot obișnui a înghiți praful de Cărbune, pot să-l
înlocuiască cu Pastilele de Belloc, luând 2 sau 3 pastile după fiecare masă și ori
de câteori au dureri.

Se obțin aceleași efecte salutare și o vindecare tot atât de sigură.

Aceste pastile conțin numai cărbune pur. E destul a le pune în gură unde
ele se disolvă singure și a înghiți saliva. 1863

Ocazie foarte potrivită

la prăvălia de încălțăminte

Vasilie Ban, „La cisma mare roșie”
Sibiu, strada Ocaiei Nr. 7

pe lângă prețuri ieftine.

Tot felul de ghetă, în orice anodimp, cu prețuri de reclama.

Prețuri:

Obete în Chevreaux, Box sau Kalv:

Pentru copii, mărimea . . . 20—25 = K 3-4
26—28 = . . . 4-5
29—31 = . . . 5-7
32—34 = . . . 6-8
35—39 = . . . 7-9

Principalul meu
este:
Căștig puțin,
vânzare mare!

Păpuși de jumătate pentru dame Che-
vreaux și Box sau Kalv . . . 4-14

Obete înalte pentru dame Chevreaux
și Box sau Kalv . . . 8-14

Obete de lucru pentru domni, tari, ese-
cutie în Kalv sau piele de vichă . . . 7-

Obete în Chevreaux sau Box:

Obete pentru domni cu gumi sau băleri K 9-10
bumbi sau Ideal . . . 10-

Kobrak . . . 14-

Oslaria . . . 12-

formă americană . . . 13-

formă americană . . . 13-

cu bumbi și băleri . . . 10-

Obete pentru domni, piele Antilope în
toate colorile . . . 10-

Mare alegere în:

cisme pentru copii
și domni.

Camasi ca 4, 5, 6, 7
și 8 cor.

În dimineața și seara și deschis până la 10 ore a. m.

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie

ORENDT. G. & FEIRI. W.
(odinioară Societatea curelarilor)

Strada Cisnădiei 45 — SIBIU — Heltauergasse 45

Magazin foarte bogat în
articole pentru căro-
țat, călărit, vânat,
sport și volaj, po-
ciăzi și procovă-
turi, portmonee și
bretele solide și

alte articole de ga-
lanterie cu prețurile
cele mai moderate. Cu-
rele de mașini, co-
rele de cusut și le-
gat, Sky (vârșobă)
permanet în deposit.

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută
prompt și ieftin. — Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comande prin poștă se efectuează prompt și conștientios ==
Mare deposit de hamuri pentru cai dela soierile
cele mai ieftine până la cele mai fine, coperi-
toare (foluri) de cai și colere de călătorie.

Vinuri minunate!

Din cauza unei mari rezerve
de vinuri, se vând prelungă
prețuri moderate vinuri garan-
tat naturale din anii 1908, 1910
și 1911 în diferite calități la

Heinrich Rieger

Prăvălie mare de vinuri
SIBIU, strada Gușteriții Nr. 7

Vânzare în mic și mare

Balsamul apotecarului A. Thierry

ICH DIEN

Allein echter Balsam
aus der Schatzkammer Apotheken
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn

e un mijloc neîntrecut la boale de plămâni și de piept,
moderează catarul, oprește flegma, ușurează durerile tusei.
Are efect excelent la apărerea de gât, răgușală și la boale de
gât, friguri, încheșuri în stomac și colici. Vindecă boale
genitale și hemoroide, curăță rănci și înărește apetitul și
mistuirea. Servește tare bine contra durerilor de dinți, a dinților gă-
uși, contra mirosului de gură și alte boale de dinți și de gură,
încheșuri mirosului provenit din gură sau stomac. Mijloc bun contra
limbricilor. Vindecă tot felul de răni, orban, beșici provenite din fer-
bințeli, buboale, buburuzi, răni provenite din arsură, membre
degenerate, sgrăbunțe, bube ce-au eșit pe piele, dureri de urechi
etc. Să nu lipsească din nici o familie, încheșuri când bătute epi-
demii de influență, holeră și alte epidemii. Scrie la: 1072

A. Thierry, apotecar la lăngerul păzitor în Pregrada bei Rohitsch
13 sticle mici sau 6 sticle mari sau 1 sticlă mare specială cor. 6-7
La comanda mai mari e prețul mult mai ieftin!

Singura veritabilă

Alfie-Centifolia a lui Thierry

Împiedică și oprește înveninarea sângelui. Face de prios operațiile.

Se folosește: la femei cari lăptează, la pornirea lăptelui, împotriva im-
potrii peptului, la orban, inflamație de picioare sau de os, rani, pi-
cioare umflate și la mănecarea osului; apoi la răni de sabie, im-
pusături, impușcături, tăieturi și sdruincături, precum și la înălțurarea
din corp a obiectelor străine, ca: sticla, tanduri, pietriș, alicie, spini etc.,
la tot felul de umflături rani, carbunc, chiar și la cancer (rac); la
nogeii pe mâni sau la picioare, beșici, rani la picioare, rani de ar-
sură, la slăbire provenită din răcut mult, beșici de sânge, curgeri de
urechi etc. etc. 2 cutii costă K 3-60, pe lângă trimiterea înainte a ba-
nilor sau cu rambursă. Se capătă la apotecarul Török Jozsef în Bu-
dapesta și în cele mai multe apotecare din țară. En gros se află la drogue-
riile: Thalmayer și Seitz, Erezli Hochmeister și Frații Radano-
vits în Budapesta. Unde nu e deposit să se comande direct dela:

A. THIERRY, Apotecar la lăngerul păzitor în **PREGRADA** (lângă Rohitsch-Sauerbrunn).

Nici odată în viață!

Cămeși pompoase pentru dame numai
Cor. 1.95

cu țesături bogate, fason minunat cu bumbi în partea spinării,
în diferite tăieturi la piept, rotunde, unghiuare sau în patru
coluri. Giolgu Rumpurger garantat. Din cauza descompunerii
unei depozit mare de fabrică se vând pe lângă acest preț de
batjocură. La cumpărare de cel puțin 3 bucăți o bucată costă
cor. 1.95. Singura vânzare cu rambursă prin

M. SIBODA Wien, III/2 Hiesgasse 13 — 348

cel mai bun călcăiu de gumi

Reprezentanță pentru 1395
Sibiu și împrejurime

A. Henrich & W. Müller, Sibiu

Lemne de fag pentru foc prima

în blane neplutite pe vagon (10.000
chilogramme greutate) cu cor. 200.—
1 stângin (blane de 1 m. lungi) „ 40.—
1 stângin (blane de 1 m.
lungi) tăiate și crepate „ 44.—
1 stângin lemne de stejar „ 30.—
Butuci din lemne de foc moale în va-
goane sau în mic, recomandă
cu toată stima

Eduard Zimmermann
Sibiu, Strada Gării (Bahngasse) 4
Telefon Nr. 230.

Ne mai pomenit!

600 bucăți împreună cu un
orologiu de buzunar
numai cu K. 5-50.

Un orologiu de buzunar din
argint-Gloria, Anker-Remontoir
cu minutar, împreună cu un lanț
aurit, cu garanție de trei ani, un
ac excelent de cravată cu simi-
lit. brillant, un inel aurit cu piatră imit. po-
tru domni și dame, 1 garnitură minunată de
bumbi de manșete, de gulere și de piept, gar.
3% aur double 6 bucăți batiste, de în verita-
bile, revizite de scris eleg. de nikel pentru
buzunar, 1 oglindă de toaletă excelentă la etui,
72 buc. penite engleze de cancelarie, un album
cu cele mai frumoase chipuri din lume, și încă
400 diverse obiecte, nelăcunjurate de lipsă în
casă. Toate la oală cu orologiu cu tot care
singur are valoare dublă costă numai Cor. 5-50.
Expediție per rambursă prin casa de export
H. SPINGARN, Cracovia, Nr. 136.

Numărate scrisori de mulțumiri și comande
nouă primite. Pentru cele nu convine trimite
banii numai decât retour.

Inseratele

numai atunci au va-
loare mare, dacă să
răspândesc pretu-
tindena, în toate
țările, în toate cer-
curile sociale. Pen-
tru acest scop se
oferă indeosebi in-
serarea în „FOAIA
POPORULUI”.
Informații se dau
și comande să pri-
mesc la adminis-
trația „FOII PO-
PORULUI”.
.....

Renuma universal

are clasul de buzunar mare
„Sirena”, 14 cor. sur am-
erican double, anker-remontoir
ce merge 96 de ore. Prin
cumpărarea întregii produ-
ceri din aceste clasuri, mă
afiu singur în poziție a putea
oferi pentru prețul grosav de
ieftin de 4 cor. 90 bani a-
cest clas, care posedă un me-
chanism prima elvețian, astfel
că nici nu se poate deosebi de un clas de aur, ce
costă 100 cor. Pentru mersul regulat garantez 5 ani.
1 bucată 4 cor. 90 bani, 2 bucați 9 cor.
50 bani. Mai departe oferis un clas Gloria, de ar-
gint, pentru buzunar, cu 5 cor. 60 bani. La orice
clas se alătură în cinste un lanț elegant aurit.
Nu e nici un risc. Schimbarea e permisă sau se
dau banii înapoi. Trimiterea cu rambursă prin 1086

S. KOHANE, export de clasuri
Krakau. Sebastiangasse Nr. 15.

Soutit
prin lege

Imitațiunile
să urmăresc
prin lege

la tusa, răgușeli și troacă
nu există alt mijloc mai bun de
cât veritabile

Bomboanele Menthomol

care vindecă cu efect repede și sigur,
sunt plăcute la luat, au gust deplin
bun, nu vatamă stomacul și promo-
vează pofta de mâncare.

Prețul unui carton 40 fileri.

De căpăt în toate farmaciile și dr-
geriile. — La cumpărare să se observe
la numele „Menthomol”. — Pe fiecare
carton trebuie să figureze clicheul celor
4 pitici mai sus alăturați.

Fabrica: A. EGGER și FIJUL
liferant de curte ces. și reg. WIEN.

Straie de iarnă Himalaya

pe lângă prețul de jumătate.

Din cauză că am cumpărat dintr-o fabrică o parte
întregă de straie de iarnă Himalaya, a căror iconă
e alăturată aci, cari sunt pentru iarnă de o neapărată
trebuintă, fiind foarte moi, în colori cenușii, și cu
broduri frumoase de diferite colori, cam 200 cm. lungi și
130 cm. largi, le punem în vânzare pe lângă prețurile
nimitor de ieftine anume:

1 bucată straiu de iarnă Himalaya costă numai cor. 1.90
3 „ „ „ „ „ „ „ 5.55
6 „ „ „ „ „ „ „ 10.80

Să expedieză pe lângă rambursă prin Spezial-Versandhaus.

GUSTAV GREINER, Wien, III.,
Hauptstrasse 87 E.

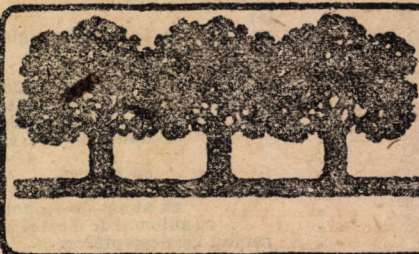
Berea albă și neagră din

Bereria dela Trei-Stejari

in SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere
e căutată și
se bea cu plă-
cere de toți
cari o cunosc,
stă la orașe
cât și la sate

Că berea sa
e noastră e
foarte căuta-
tă se poate
vedea și de
acolo, că cum-
părătorii se
o tamulțesc
mereu

Fabrică de licheruri foarte fine

Înființată la 1878.

Premiata: în Sibiu cu medalia de aur, Londra cu med. de aur și crucea de onoare.
Bruzela și Paris cu medalia de aur și grand prix.

Heinrich Rieger

Sibiu, strada Gușterii Nr. 7

recomandă licherurile sale excelente pre-
cum Rum, rachiuri de drojdii, trevere și
:: de prune ca și ::

ȚUICĂ

veritabilă curată pre lângă prețurile cele
mai ieftine.

HEINRICH RIEGER, strada Gușterii Nr. 7.

Nu-i reclamă — ci e fapt

că fiecare în interesul său propriu numai în

Warenhaus Grünberger

să facă cumpărări de

Haine pentru domni, dame

== băieți, fete și copii ==

bluse, rochii, jupoane, negli-
gès și costume pentru dame

Mare alegere!
Prețuri fără
concrență!

Cel mai mare
depozit
de blănuri!

Strada Cisnădiei, Palatul comandel de corp.

Banca generală de asigurare mutuală

„Transsylvania”

asociație cu garanție limitată în Sibiu (Nagyszeben)

recomandă încheierea de

asigurări pe viață în cele mai culante condiții

confesionali și preoți români avantajii deosebite).

Ca speciale combinații deosebit de favorabile sunt de notat:

Asigurări mixte cu rebonificare
garantată de interese de 3% —

Asigurări simple și mixte cu
participare de 40% la câștig.

Asigurări mixte cu solvirea ne-
condiționat de două ori a capăt.

Asigurări de foc deosemeni cu premii foarte
ieftine!

Dela fondarea „Transylvaniei”, sau plătit prin acest institut:

Capitale asigurate pe viață K 5.458.689-43
Pagube de incendiu 5.456.645-67
In total a fost la Transsyl- / asig. pe viață 11.740.710-
vania la 31 Dec. 1912 / asig. de foc 133.667.241-
Capital de fondare și rezerve 2.603.400-
Informațiuni și prospecte se dau în orice moment gratuit
la Direcțiune și la toate agenturile.

Persoane pricepute la afaceri de asigurare (achiziitori) cari au legături bune la orașe
și în provincie, să primească în serviciu totdeauna la cele mai favorabile condițiuni.

Escele vinuri de masă

pe lângă prețuri moderate se află la

= WILH. JIKELI =
SIBIU, strada Ureziului Nr. 7

NEIGE DE FLEURS

e cea mai nouă
științifică lucrată

Cremă pentru mâni și față

și cea mai bună mijlocire igienică a timpului prezent.

Tuba 80 fileri De vânzare în tot loc. Doza cor. 1-60

8 zile de probă

trimit la ori-și-cine cu rambursă din orologioarele de mai jos (în care timp se pot schimba ori cere banii retur) și anume:

Orologiu american de nichel.	cor. 2-80
patent Roskopf	cor. 3-
american Goldin	cor. 3-50
de tren Roskopf	cor. 4-
Roskopf cu 2 capace	cor. 4-50
lat	cor. 5-
cu 2 capace, imitație de argint	cor. 6-
de aur 14 carate	cor. 18-
original Omega	cor. 20-
deșteptător de concurență, 12 cm. înalt	cor. 2-
marca Junghaus	cor. 3-
cu cadran Radium	cor. 4-
Radium, cu 2 clopote	cor. 5-
cu muzică	cor. 6-
pendulă, 75 cm. înalt	cor. 8-
cu sunet de clopot	cor. 10-
cu automat de muzică și baterie	cor. 14-
rotund cu deșteptător.	cor. 6-

Garantie pe 3 ani în scris. — Trimiterea prin rambursă.

Max Böhnelt, = WIEN, IV. =
Margarethenstrasse 27/750

1405 Lista de prețuri originală de fabrică se trimite gratis

Ludovic Ferencz

croitor de bărbați

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12

recomandă p. t. publicului

cele mai noue stoffe de
toamnă și iarnă în mare
asortiment.

Noutățile

sosite chiar acum, pentru haine
de bărbați stoffe englezești,
francezești și indigene, din
cari se execută după măsură cele
mai moderne vestimente precum:
Sacko, Jaquete și haine de
salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune
merită noutățile de stoffe pentru
pardișuri și „Raglam“, cari
se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverențelor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebită atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articole de uniformă, după prescripție croitoră cea mai nouă.

Binecunoscutele resturi de Moravia Roșii de dame din Loden

sunt ieftine și se află în cea
mai bună calitate numai la firma

I. Ingrowitzer Webwarenerzeugung

JOSEF MASIK

în INGROWITZ, Mähren (Austria).

Aceste stoffe de lână (Loden) sunt o
marfă minunată pentru revânzătorii,
de oarece sunt foarte iubite de
dame. — Cereți oferte.

Correspondență germană
1232

Cine vrea un orologiu în cinste?

Pentru a face eminentele
noastre orologioare de buzunar
pretutindenea cunoscute, distribuim într-un
oarecare mod 5000 bucati
orologioare gratuite.

Trimiteți adresa exactă,
numai pe o carte postală,
la fabrica de orologioare:

Jak. König

Wien, III/2 Postamt 45,
Fach 399.

Capital social Coroane 1.200.000.

Telefon Nr. 183

Postsparkasa ung. 29.349

Banca generală de asigurare

societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele
financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: PARTENIU COSMA
directorul executiv al „Albina”
și prezidentul „Solidarității”

Banca generală de asigurare

face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări
asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijloace: asigurări
contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinel.
Toate aceste asigurări BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE
le face în condițiile cele mai favorabile. Asigurările se pot face
prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbății de
încredere ai societății. — Prospecte, tarife și informațiuni se dau
gratis și imediat

Persoanele cunoscute ca vizitatori buni și cu legături — pot fi primite oricând în serviciul societății

BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE

dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire
că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate
de asigurare. Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

Banca generală de asigurare

Sibiu-Nagyszeben — Edificiul „ALBINA”

Viță americană altoită

precum și viță americană pentru altoit,
fără rădăcini, în diferite varietăți
furnizează renumita și de mulți ani
recunoscută ca cea mai de încredere
pepinieră.

Fr. Caspari

Mediaș—Medgyes (Nagyküküllő vm.)
Serviciu conștiințios. = Soluri garantate.

Catalogul se trimite la cerere gratis și franco. În catalog sunt publicate mai
multe scrisori de mulțumire, primite din toate părțile țării, astfel că înainte de a face
comanda, oricine poate cere informațiuni în scris sau verbal de la d. proprietari cari
mi-au trimis acele scrisori și se pot convinge astfel de absoluta încredere ce o pot
avea în firma de mai sus.

1314

Hagerbräu

FRĂȚII HAGER

= Bererie în Sibiu =

recomandă escelele și durabilele

Beri pentru export

Bere albă Lager

= Bere Bock =

Serviciu cu prețuri moderate!!!

Hagerbräu

1078

La comanda dela orice firme, despre care ai aflat din Foaie, să amintești
totdeauna, că ai citit inseratul respectiv în „Foaia Poporului” ca astfel să fii servit bine, grabnic și ieftin